

GD 689/2014

Ivetta Macejková
predsedníčka Ústavného súdu
Slovenskej republiky

Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky Župné nám. č. 13, 814 22 Bratislava	
22 -12- 2014	
Číslo spisu:	Hodina: 9:00
Prílohy: 27	Vybavuje: [signature]

Košice 18. decembra 2014

PL. ÚS 2/2012-73

Vážená pani predsedníčka,

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. PL. ÚS 2/2012-40 prijal na ďalšie konanie návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky vo veci súladu niektorých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zastúpenej v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. Róbertom Madejom, Mýtna 42, Bratislava. Ústavný súd zároveň pozastavil účinnosť niektorých ustanovení citovaného zákona. Predmetné uznesenie Vám doručuje v prílohe tejto výzvy.

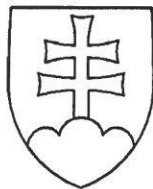
V prílohe tohto listu Vám zasielam aj návrh skupiny poslancov so žiadosťou o zaujatie stanoviska v lehote do 15. januára 2015.

Prílohy: 2

- návrh skupiny poslancov z 23. januára 2012
- uznesenie o prijatí zo 7. marca 2012

n.2. [signature]

JUDr. Jana Bajánková
predsedníčka
Súdna rada
Slovenskej republiky
Župné námestie 13
814 90 Bratislava

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 2/2012-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 7. marca 2012 predbežne prerokoval návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátom JUDr. Róbertom Madejom, Mestská 2/A, Bratislava, na začatie konania o súlade ustanovení

– článku II bodu 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

– článku II bodu 6, bodu 7, bodu 8, bodu 9, bodu 10, bodu 11, bodu 12, bodu 13, bodu 14, bodu 15, bodu 16, bodu 17, bodu 18, bodu 19, bodu 20, bodu 21, bodu 22, bodu 23, bodu 24, bodu 25 a bodu 28 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

– článku III bodu 2 a bodu 5 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, čl. 25 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

– článku III bodu 9 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. **P o z a s t a v u j e** účinnosť ustanovení čl. II bodu 6, bodu 7, bodu 8, bodu 9, bodu 10, bodu 11, bodu 12, bodu 13, bodu 14, bodu 15, bodu 16, bodu 17, bodu 18, bodu 19, bodu 20, bodu 21, bodu 22, bodu 23, bodu 24, bodu 25 a bodu 28 a čl. III bodu 2 a bodu 5 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 24. januára 2012 doručený návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“ alebo „navrhovatelia“) na začatie konania o súlade ustanovení čl. II bodu 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z.

o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj „zákon č. 467/2011 Z. z.“ alebo „napadnutý predpis“) s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. II bodu 6, bodu 7, bodu 8, bodu 9, bodu 10, bodu 11, bodu 12, bodu 13, bodu 14, bodu 15, bodu 16, bodu 17, bodu 18, bodu 19, bodu 20, bodu 21, bodu 22, bodu 23, bodu 24, bodu 25, bodu 28 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. III bodu 2 a bodu 5 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 písm. b) medzinárodného paktu a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj ustanovení čl. III bodu 9 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Navrhovatelia podali návrh na začatie konania o súlade zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [čl. I], ale ktorým sa mení a dopĺňa aj zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“) [čl. II] a zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) [čl. III], pretože podľa ich názoru vzniká pochybnosť o ich súlade s ústavou a medzinárodnými štandardmi, ktorými sa garantuje nezávislosť súdnictva i sudcov.

Navrhovatelia odôvodnili svoj návrh s poukazom na princíp deľby moci, kde súdna moc je ďalšou zložkou štátnej moci pôsobiacej popri moci zákonodarnej a výkonnej. Určujúcim znakom súdnej moci je jej nezávislosť na iných zložkách štátnej moci. Preto nezávislosť súdnictva a sudcovská nezávislosť predstavujú ústavné princípy ako základné

atribúty výkonu spravodlivosti v každej demokratickej spoločnosti. Iba skutočne nezávislí, právomocami disponujúci a nestranní sudcovia môžu zabezpečiť dôslednú ochranu práv občanov a spoločnosti. Podľa navrhovateľov napadnuté ustanovenia zákona č. 467/2011 Z. z. vyvolávajú pochybnosť o ich súlade s ústavou i medzinárodnými štandardmi, ktoré garantujú nezávislosť súdnictva a sudcov. Navrhovatelia odôvodnili svoj návrh s poukazom na judikatúru ústavného súdu, koncepciu materiálneho štátu, ako aj európskych dohovorov týkajúcich sa nezávislosti súdnej moci. Navrhovatelia v návrhu napádajú tie časti zákona č. 467/2011 Z. z., ktorými sa odníma Súdnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) pôsobnosť schvaľovať zásady výberových konaní na obsadenie funkcie sudcu, funkčného postupu sudcov na sudy vyššieho stupňa a na ustanovovanie do vyšších sudcovských funkcií, hodnotenia sudcov a výberových konaní na funkcie predsedov a podpredsedov súdov [čl. II bod 1], ktorými boli zavedené zmeny pri voľbách členov súdnej rady sudcami v dôsledku zavedenia volebných obvodov podľa tzv. regionálneho princípu [čl. II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25 a bod 28], ktorými bola zavedená nezlučiteľnosť funkcie predsedu a podpredsedu súdu s funkciou člena súdnej rady [čl. III bod 2, bod 5] a ktorými sa splnomocňuje ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ustanoviť náležitosti výberových konaní na funkciu predsedu súdu a spôsob ich vykonania [čl. III bod 9].

Vzhľadom na to, že pri predbežnom prerokovaní návrhu sa rozhoduje len o prijatí návrhu na ďalšie konanie, pri ktorom ústavný súd skúma existenciu predovšetkým procesných dôvodov, pre ktoré je možné návrh odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), nepovažuje ústavný súd za nevyhnutné podrobne opisovať celú argumentáciu navrhovateľov uvedenú v rozsiahlom odôvodnení ich návrhu.

Navrhovatelia navrhli, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol takýmto nálezom:

„Ustanovenie článku II bod 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a/ a b/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenia článku II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25, bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, s čl. 25 Medzinárodného paktu občianskych a politických práv a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenia článku III bod 2, bod 5 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, s čl. 25 písm. b/ Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenie článku III bod 9 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Navrhovatelia súčasne požiadali o pozastavenie účinnosti ustanovení čl. II bodu 6, bodu 7, bodu 8, bodu 9, bodu 10, bodu 11, bodu 12, bodu 13, bodu 14, bodu 15, bodu 16, bodu 17, bodu 18, bodu 19, bodu 20, bodu 21, bodu 22, bodu 23, bodu 24, bodu 25, bodu 28 zákona č. 467/2011 Z. z. a čl. III bodu 2 a bodu 5 zákona č. 467/2011 Z. z. Uvedené

ustanovenia zaviedli zmeny pri voľbách členov súdnej rady sudcami v dôsledku tzv. regionálneho princípu a zároveň nimi bola zavedená nezlučiteľnosť funkcie predsedu a podpredsedu súdu s funkciou člena súdnej rady. Napadnutá právna úprava podľa navrhovateľov porušuje rovnosť aktívneho a pasívneho volebného práva sudcov v zmysle čl. 30 ods. 1, 3 a 4 ústavy a tiež diskriminuje predsedov a podpredsedov súdov (ako sudcov) pri uchádzaní sa o inú verejnú funkciu pre ich postavenie orgánov riadenia a správy súdov. Pri rovnosti volebného práva je však neprípustné umožniť postup obmedzujúci základné práva občana na prístup k voleným a iným verejným funkciám. Navrhovatelia dali do pozornosti ústavného súdu skutočnosť, že súdnej rade v súčasnom zložení uplynie volebné obdobie 28. júna 2012, preto má predseda súdnej rady povinnosť vyhlásiť voľby členov súdnej rady najneskôr 27. marca 2012. Pokiaľ by ústavný súd rozhodol o neústavnosti napadnutej úpravy volieb členov súdnej rady sudcami po týchto voľbách, výrazne by sa tým spochybnila legitimita súdnej rady, pretože by sa jej členmi stali sudcovia zvolení spôsobom, ktorý porušuje ústavou a medzinárodnými dohovormi garantované práva. Tým by zároveň vznikli pochybnosti aj o schopnosti súdnej rady reálne zaručiť nezávislosť súdnej moci, čo je jej ústavným poslaním.

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný

súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd návrh skupiny poslancov predbežne prerokoval a zistil, že na jeho prerokovanie má ústavou zverenú právomoc, návrh má zákonom predpísané náležitosti, nie je neprípustný a je podaný oprávnenými osobami. Pri predbežnom prerokovaní návrhu skupiny poslancov sa ústavný súd bližšie zaoberal aj otázkou, či návrh nie je zjavne neopodstatnený. Pri posúdení návrhu z pohľadu tohto zákonného kritéria ústavný súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľov nie je zjavne neopodstatnený a jeho náležité posúdenie zo všetkých relevantných aspektov súladu, prípadne nesúladu napadnutých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z. s ústavou, dohovorom a medzinárodným paktom vyžaduje, aby bol prijatý na ďalšie konanie. Ústavný súd preto týmto uznesením rozhodol o prijatí návrhu skupiny poslancov na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na ďalšie konanie, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Navrhovatelia navrhli, aby ústavný súd pozastavil účinnosť tých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z., ktoré menia podmienky pri voľbách členov súdnej rady sudcami a zavádzajú nezlučiteľnosť funkcie predsedu a podpredsedu súdu s funkciou člena súdnej rady. Funkčné obdobie členov súdnej rady volených sudcami uplynie 28. júna 2012 a voľby sa musia uskutočniť najneskôr 30 dní pred týmto termínom, t. j. najneskôr 28. mája 2012, no predseda súdnej rady ich musí vyhlásiť najneskôr 60 dní pred ich konaním. Pokiaľ by ústavný súd po konaní týchto volieb vyslovil nesúlad napadnutých ustanovení s ústavou, medzinárodným paktom a dohovorom, vyvolalo by to vážne pochybnosti o legitimitate súdnej rady. Členmi súdnej rady ako ústavného orgánu by boli sudcovia, pri voľbe ktorých boli porušené práva voličov (sudcov) na slobodnú voľbu svojich zástupcov a sudcom

vykonávajúcim funkciu predsedu a podpredsedu súdov bolo odňaté právo uchádzať sa o členstvo v tomto orgáne. Tým by mohli vzniknúť pochybnosti o tom, či takto zvolení členovia súdnej rady sú skutočne zástupcami sudcov, keď navyše predsedovia a podpredsedovia súdov boli z okruhu kandidátov vylúčení. Nezvratným následkom týchto volieb by boli členovia súdnej rady so statusom protiústavnosti.

Na základe uvedeného preto ústavný súd prihliadnuc na hrozbu vzniku nenapraviteľného následku, rozhodol o pozastavení účinnosti niektorých napadnutých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z. tak, ako to vyplýva z bodu 2 výroku tohto uznesenia.

Rozhodnutie o pozastavení účinnosti niektorých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z. uvedených v bode 2 výroku sa stane všeobecne záväzným (právoplatným) dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Platnosť rozhodnutia o pozastavení účinnosti niektorých ustanovení zákona č. 467/2011 Z. z. zanikne vyhlásením rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak toto rozhodnutie o pozastavení účinnosti ústavný súd už predtým nezrušil, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bolo prijaté (čl. 125 ods. 5 ústavy).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2012

Za správnosť vyhotovenia
Jacek

Ivetta MACEJKOVÁ, v.r.
predsedníčka pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky

Odlišné stanovisko
sudkyne JUDr. Ľudmily Gajdošíkovej, CSc.
k veci sp. zn. PL. ÚS 2/2012

Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov pripájam moje odlišné k uzneseniu č. k. PL. ÚS 2/2012-40 zo 7. marca 2012, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“) na začatie konania o súlade čl. II bodu 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj „zákon č. 467/2011 Z. z.“), s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. II bodov 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a 28 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. III bodov 2 a 5 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a) ústavy, čl. 25 písm. b) medzinárodného paktu a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. III bodu 9 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a) a b) ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa môjho názoru na ďalšie konanie bol prijatý návrh aj v tých častiach, t. j. tie ustanovenia zákona č. 467/2011 Z. z., ktoré namietaný nesúlad s označenými článkami ústavy, medzinárodného paktu a dohovoru už na prvý pohľad nesignalizujú. Pritom z judikatúry ústavného súdu ostatného obdobia vyplýva, že ústavný súd už v menej

zreteľných prípadoch pri predbežnom prerokovaní návrhu meritórne posudzoval napadnuté právne predpisy (ich ustanovenia) a odmietol ich z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (PL. ÚS 10/2011, PL. ÚS 39/2011).

Tým, že na ďalšie konanie boli prijaté napadnuté ustanovenia zákona č. 467/2011 Z. z., a nie napadnuté ustanovenia „pôvodných“ právnych predpisov, ktoré zákon č. 467/2011 Z. z. novelizoval, a to v čl. II zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“) a v čl. III zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ústavný súd bude posudzovať nielen súlad obsahu napadnutých ustanovení zákona o súdnej rade a zákona o súdoch, ale aj „ústavnosť“ vypustenia niektorých ustanovení (ich častí) z týchto „pôvodných“ zákonov (napr. čl. II body 1, 11, 13...), čo podľa môjho názoru nemá byť predmetom konania o súlade právnych predpisov. Ústavný súd môže podľa môjho názoru posúdiť ústavnosť právneho predpisu len v platnom znení bez už predtým vypusteného ustanovenia, resp. ustanovenie právneho predpisu v znení po vypustení jeho časti, t. j. to, čo v právnom predpise je, a nie to, čo bolo z právneho predpisu vypustené.

Z návrhu je zrejmé, že navrhovatelia namietajú nesúlad právneho riešenia voľby členov Súdnej rady Slovenskej republiky sudcami označenými článkami ústavy, medzinárodného paktu a dohovoru. Podľa môjho názoru mnohé z napadnutých ustanovení sú len legislatívnym a legislatívno-technickým premietnutím (dôsledkom) zvoleného právneho riešenia obsiahnutého v § 10 – § 11a zákona o súdnej rade. V zásade ide o legislatívno-technické „čistenie“ právneho predpisu, ktoré neprislúcha podľa môjho názoru ústavnému súdu, ale mal by to urobiť zákonodarca po prípadnom vyslovení nesúladu napadnutých ustanovení posudzovaného zákona s ústavou, medzinárodným paktom a dohovorom.

Pokiaľ ide o rozsah pozastavenia účinnosti čl. II bodov 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a 28 a čl. III bodov 2 a 5 zákona č. 467/2011 Z. z., vychádzajúc z toho, že pozastavenie účinnosti má výnimočný charakter a že ústavný súd

k nemu pristupuje len z dôvodov uvedených v ústave (čl. 125 ods. 2 ústavy), som toho názoru, že niektoré z napadnutých ustanovení nenapĺňajú v odôvodnení uvedenú „hrozbu nenapraviteľného následku“, t. j. dôvod na pozastavenie ich účinnosti (napr. čl. II body 11, 12, 13, 21...).

Vzhľadom na uvedené som nemohla súhlasiť s uznesením ústavného súdu č. k. PL. ÚS 2/2012-40 zo 7. marca 2012 a svoj odlišný názor som vyjadrila aj týmto odlišným stanoviskom.

V Košiciach 7. marca 2012

Za správnosť vyhotovenia

Eudmila GAJDOŠÍKOVÁ, v.r.
sudkyňa

Lustrované-Nezredchádza
24. JAN 2012

Rvp

150 1 2012

Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky
Hlavná 110
042 65 Košice

V Bratislave dňa 23.1.2012

Ústavný súd Slovenskej republiky v Kešiciach	
Došlo:	24 -01- 2012
Podacia číslo: 434/2012	Číslo spisu:
Prílohy: 1	Vybavuje:

Navrhovatelia: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

Zastúpení: **JUDr. Róbert Madej, advokát**, so sídlom Mestská 2/A,
831 03 Bratislava, zapísaný v zozname SAK pod č. 4703,
IČO: 42129231

NÁVRH

podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky na začatie konania o súlade
právneho predpisu

a

podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti niektorých
napadnutých zákonných ustanovení

a

podľa ust. § 26 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej
republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov,
aby Ústavný súd Slovenskej republiky prerokoval návrh na začatie konania o súlade
právneho predpisu, ako aj návrh na pozastavenie účinnosti prednostne a neriadil sa
poradím, v akom mu bol návrh predložený

Listina s podpismi navrhovateľov
vrátane splnomocnenia

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“) podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojení s čl. 130 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR

podávajú návrh na začatie konania o súlade:

ustanovenia článku II bod 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacích a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 467/2011 Z.z.“) s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a/ a b/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

ustanovení článku II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25, bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, s čl. 25 Medzinárodného paktu občianskych a politických práv a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.,

ustanovení článku III bod 2, bod 5 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, čl. 25 písm. b/ Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

ustanovenia článku III bod 9 zákona č. 467/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Nezávislosť súdnictva a sudcovská nezávislosť ako ústavné princípy vyplývajúce z čl. 141 ods. 1 Ústavy SR a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sú jedným zo základných atribútov výkonu spravodlivosti v každej demokratickej spoločnosti. Uvedené články potvrdzujú existenciu súdnej moci, ako ďalšej zložky štátnej moci pôsobiacej popri moci zákonodarnej a moci výkonnej (siedma hlava Ústavy SR), takže základom nezávislosti súdnej moci je rozdelenie moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu. Nezávislosť súdov na iných zložkách štátnej moci predstavuje súčasne určujúci rys súdnej moci, ktorým sa podmieňuje riadny výkon jej funkcií. Predpokladá však existenciu ústavných a iných záruk, ktoré chránia súdy a sudcov pred tlakmi a ovplyvňovaním inými zložkami štátnej moci, ale aj pred ovplyvňovaním „zvnútra“ samotnej súdnej sústavy (vid'. PL.ÚS 52/99).

Nezávislosť súdnictva a sudcovská nezávislosť patria medzi základné princípy právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, lebo iba skutočne nezávislí, právomocami nadaní a nestranní sudcovia môžu zabezpečiť dôslednú ochranu práv občanov a spoločnosti.

Ústava SR teda vymedzuje proporcie a hranice del'by moci medzi jednotlivými štátnymi orgánmi. **Národná rada SR** nad rámec Ústavy SR **nemôže obmedziť pôsobnosť** iných štátnych orgánov alebo prevziať ich kompetencie **spôsobom, ktorý nie je v súlade s Ústavou SR**, so všeobecným **princípom právneho štátu**, s princípom **del'by moci** a so **systémom bŕzd a protiváh** vo vymedzovaní pôsobnosti štátnych orgánov (vid'. PL.ÚS 29/95).

Príkazy ústavných noriem obsiahnutých v jednotlivých článkoch Ústavy SR, t.j. aj všeobecný princíp právneho štátu a princíp del'by moci je potrebné rešpektovať aj pri prijímaní každého zákona v Národnej rade SR a to bez ohľadu na to, či ide o zákon, ktorým sa určité spoločenské vzťahy upravujú po prvýkrát alebo o zákon, ktorým sa mení, prípadne dopĺňa už predtým existujúca zákonná úprava určitých spoločenských vzťahov (vid'. PL.ÚS 38/95).

Zákonodarca v právnom štáte pri úprave právnych pomerov, ktoré sú dané do pôsobnosti iného ústavného orgánu priamo ústavou, nemôžu obmedziť jeho kompetencie, keďže sa tým porušuje princíp právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy. **Právny predpis nižšej právnej sily je povinný rešpektovať ústavnú úpravu** (vid'. PL.ÚS 15/98, PL.ÚS 33/95).

Ústavný súd konštatoval (PL.ÚS 52/99), že **právne garancie sudcovskej a súdnej nezávislosti** v zásade možno rozdeliť na garancie:

1. zabezpečujúce **inštitucionálnu nezávislosť** súdnictva ako celku jednotlivých súdov, ale aj sudcov (v smere ich nepodriadenosti žiadnej inej zložky štátnej moci),
2. tzv. **procesné záruky nezávislosti** sudcov vyplývajúcich priamo z procesných predpisov, akými sú zásady verejnosti súdneho konania, ústnosti, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov,
3. a napokon tzv. **osobné záruky** sudcovskej nezávislosti (nezosaditeľnosť, nepreložiteľnosť počas funkčného obdobia), spôsob ich ustanovovania do funkcie, nezlučiteľnosť funkcie sudcu s inými funkciami, dĺžka funkčného obdobia, odmeňovanie a hospodárske zabezpečenie sudcov zodpovedajúce povahe a významu ich činnosti, trestnoprávna imunita sudcov a iné.

K ohrozeniu, či narušeniu nezávislosti súdov môže preto dôjsť aj nerešpektovaním bud' ústavných alebo zákonných záruk sudcovských nezávislosti, takže priamym dôsledkom ich porušenia je porušenie nezávislosti samotného súdu.

Takýto výklad vzájomného vzťahu, t.j. vzájomného prepojenia sudcovskej a súdnej nezávislosti potvrdzuje aj judikatúra štrasburských orgánov (Európska komisia pre ľudské práva, Európsky súd pre ľudské práva) pri výklade pojmu nezávislý súd (independent tribunal) z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) – vid' konštatovanie Ústavného súdu SR v náleze PL.ÚS 52/99.

Z judikatúry týchto orgánov vyplýva, že narušenie niektorých zo záruk nezávislosti sudcu môže mať za následok (znamená) porušenie nezávislosti súdu a tým aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže v zmysle tohto článku nezávislosť sudcov je považovaná za integrálnu súčasť nezávislého súdu.

Povinnosť zabezpečiť nezávislý a nestranný výkon súdnictva **patrí aj k medzinárodným záväzkom SR**, ktorá je zmluvnou stranou viacerých medzinárodných zmlúv vrátane Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd publikovaných v Zbierke zákonov ČSFR pod č. 209/1992 a Protokolu č. 11 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd publikovaných v Zbierke zákonov SR pod č. 102/1999 (vid' III.ÚS 16/00).

Pri posudzovaní novely zákonov je prioritné sa zaoberať skutočnosťou, či schválené novely sú v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a v súlade s právom Európskych spoločenstiev EÚ.

Predpokladá to **ujasnenie viacerých ústavných otázok** týkajúcich sa vzťahu medzi výkonnou a súdnou mocou s osobitným zreteľom nielen na del'bu moci v právnom štáte, ale aj na systém vzájomnej kontroly a rovnováhy v rámci ústavného poriadku.

Oprávnenia, ktoré boli priznané výkonnej moci, ktorá je reprezentovaná ministerstvom spravodlivosti a ministrom spravodlivosti je potrebné ich obsah a dosah **konfrontovať** predovšetkým s **problémom možného ovplyvňovania nezávislého postavenia súdov a sudcov**, ktorý je funkčným princípom ovládajúcim rozhodovanie súdov vo zverených oblastiach. Ak by niektoré z oprávnených orgánov výkonnej moci malo reálny vplyv na nezávislé rozhodovanie súdov a sudcov, je zrejmé, že takéto oprávnenie vybočuje zo systému dovolenej vzájomnej kontroly a rovnováhy moci v právnom štáte.

Osobitne dôležité je skúmanie ústavného postavenia súdnej rady, ktorý je ústavným orgánom a preto kapacita súdnej rady je meraná obsahom jeho oprávnení pri správe všeobecného súdnictva **pôsobiť ako protiváha voči ministerstvu** spravodlivosti a ministrom spravodlivosti s dôrazom na zabezpečenie nezávislého výkonu súdnej moci súdmi a sudcami (vid'. PL.ÚS 10/05).

Pri prijímaní novely Ústavy SR v roku 2001, ktorá sa týkala úpravy postavenia súdnej moci, **ústavodarca konštatoval**, že Ústava SR v čl. 141 zakotvuje princíp nezávislosti súdnej moci a oddelenia jej výkonu od ostatných štátnych orgánov v súlade s medzinárodnými dokumentmi, t.j. Základnými princípmi nezávislosti súdnictva zakotveného v Rezolúcii valného zhromaždenia OSN 40/32 z 29.11.1985 a č. 40/146 z 13.12.1985, Odporúčania Rady Európy No R (94) 12 Výboru ministrov členských štátov Rady Európy z 13.10.1994 a ktoré

sú rozpracované aj v Európskej charte o statusе sudcu prijaté v Štrasburgu v dňoch 8.-10.7.1998 (viď. dôvodová správa k novele Ústavy SR).

Je teda zrejmé, že ústavodarca pri úprave postavenia súdnej moci obsahovo jednoznačne vychádzal z týchto medzinárodných dokumentov (medzinárodných štandardov).

Pri posúdení skutočnosti, či schválené legislatívne zmeny sú v súlade so zabezpečením princípu nezávislosti súdnictva, vzhľadom na ďalšie obdobie vývoja súdnictva, je v krajinách EÚ nevyhnutné **prihliadať aj na ďalšie medzinárodné dokumenty (štandardy)**, ktoré sa zaoberajú otázkou nezávislosti súdnictva.

V zmysle čl. 154c Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré SR ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku, majú prednosť pred zákonom a zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná je **Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý v čl. 6 ods. 1 zaručuje nezávislosť a nestrannosť súdu, ako predpoklad uplatnenia práva na spravodlivý proces. Ústavný súd SR v náleze II.ÚS 71/97 konštatoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na európskej úrovni je teda právo na nezávislý a nestranný súd prvým zo všetkých práv, ktoré garantuje čl. 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Okrem Dohovoru je na európskej úrovni zásadným dokumentom týkajúci sa nezávislosti súdnictva **Odporúčanie R (94) 12** Výboru ministrov o nezávislosti, efektívnosti a postavení sudcov, ktorý bol nahradený **Odporúčaním** Výboru ministrov členským štátom o sudcov, nezávislosti, efektívnosti a zodpovednosti prijaté Výborom ministrov Rady Európy 17.11.2010 na 1098. zasadnutí ministrov (ďalej len „**Odporúčanie CM/Rec (2010) 12 Rady ministrov zo dňa 17.11.2010**“).**

Uvedené Odporúčanie nahrádza predchádzajúce odporúčanie z roku 1994 z dôvodu, že bolo potrebné zásadným spôsobom **aktualizovať odporúčanie s cieľom posilniť všetky potrebné opatrenia na podporu** sudcovskej nezávislosti a efektívnosti, zaručiť a zefektívniť ich zodpovednosť a posilniť postavenie jednotlivých sudcov a **súdnictva vo všeobecnosti.**

Uvedené odporúčanie z novembra 2010 konštatuje, že zohľadňuje (má na zreteli) čl. 6 Dohovoru, ako aj Základné princípy nezávislosti súdnej moci z roku 1985, stanoviska Poradnej rady európskych sudcov (CCJE), činnosť Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ), Európsku chartu o statusе sudcov vypracovanú v rámci multilaterálnych rokovaní Rady Európy v roku 1998. Poradná rada európskych sudcov dňa 17.11.2010 prijala **Základné princípy Magnu chartu sudcov – CCJE (2010) 3 záver.**

Na požiadavku Výboru pre právne záležitosti a ľudské práva Parlamentného zhromaždenia Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátska komisia) schválila v marci 2010 na svojom 82. plenárnom zasadnutí Správu o nezávislosti súdneho systému – nezávislosť sudcov.

Benátska komisia konštatovala, že na európskej aj medzinárodnej úrovni existuje množstvo textov o nezávislosti sudcov, preto nie je významné sa pokúsiť definovať zásady nezávislosti

súdnicstva. Komisia preto vychádza z existujúcich textov týkajúcich sa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, Odporúčania R (94) 12 Výboru ministrov, Stanoviska č. 1 Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) o zásadách týkajúcich sa nezávislosti súdnicstva a nezosaditeľnosti sudcu z funkcie, Stanoviska CCJE č. 6, Dokumentu Rady Európy, ktorým je Európska charta o zákone pre sudcov z júla 1998, ako aj z čl. 10 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, podľa ktorého existuje mnoho zásad OSN o nezávislosti súdnicstva a tými sú aj Základné princípy nezávislosti súdnicstva z roku 1985. Benátska komisia jednoznačne konštatovala, že tieto zásady sa často zhodujú so zásadami Rady Európy a vo všeobecnosti ich neprekračujú.

Európska sieť súdnych rád (ENCJ) na valnom zhromaždení v dňoch 8. – 11.6.2011 vo Vilňuse schválila Odporúčania súdnym radám (upravujú najmä postavenie a kompetencie súdnych rád).

Je zrejmé, že ústavodarca pri schválení novely Ústavy SR v roku 2001, ako aj Benátska komisia (ktorá je poradným orgánom pre ústavné záležitosti) jednoznačne rešpektujú vyššie uvedené medzinárodné dokumenty (odporúčania), ktoré samotné citujú, že vychádzajú z potreby zabezpečiť nezávislosť súdnicstva v zmysle čl. 6 Dohovoru, ktorým je SR viazaná. Je preto **nevyhnutné pri posudzovaní obsahu schválených noviel týkajúcich sa súdnicstva, rešpektovať dôsledne obsah týchto dokumentov**, ktoré upravujú podrobnosti o jednotlivých prostriedkoch (mechanizmoch), ktoré zaručujú nezávislosť súdnicstva a sudcov.

Nerešpektovanie obsahu týchto dokumentov (medzinárodných štandardov) reálne vytvára možnosť zníženia alebo popretia práva občana na nezávislosť sudcu a nezávislý súd.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva zdôraznenie skutočnosti, že predmetom ochrany poskytovanej ustanovením čl. 1 ods. 1 Ústavy SR sú ústavné princípy a demokratické hodnoty vytvárajúce vo svojom súhrne a vzájomnej previazanosti **koncept materiálneho právneho štátu**, ktorá akcentuje vo vzťahu k zákonodarcovi požiadavku rešpektovania základných práv a slobôd v rámci normatívnej regulácie spoločenských vzťahov. Konceptia materiálneho právneho štátu zahŕňa nielen požiadavku na obsahovú a hodnotovú kvalitu právnej normy, ktorá má zaistiť primeranosť použitého právneho prostriedku implementovaného vo zvolenej legislatívnej regulácii (vo vzťahu k legitímnemu cieľu sledovaného zákonodarcom) zákonodarcom deklarovaného účelu právnej regulácie a súlad zvoleného legislatívneho opatrenia s ústavnými princípmi a demokratickými hodnotami vytvárajúci koncept materiálneho právneho štátu (vid'. PL.ÚS 22/06m.m, I.ÚS 17/99, I.ÚS 44/99, PL.ÚS 17/08).

Princíp právneho štátu proklamuje čl. 1 Ústavy SR, je preto základným ústavoprávnym princípom SR. Ak zákonodarný orgán nepostupuje v súlade s inými ustanoveniami Ústavy SR, porušuje tým aj princíp ústavnosti, pričom Národná rada SR ako zákonodarný orgán, je viazaná kritériami ústavnosti v rovnakej miere ako ostatné orgány verejnej moci.

Z inštitucionálneho právneho hľadiska je totiž **štátna moc v demokratických a právnych štátoch založená na princípe del'by moci** na zákonodarnú, výkonnú a súdnu. Princíp del'by moci sa opiera o zásadu nezávislosti a zásadu rovnováhy a vzájomných brzd týchto štátnych moci. Každá z týchto štátnych moci predstavuje iný orgán štátnej moci, z ktorých **žiadan nesmie zasahovať do činnosti orgánu zaradeného do inej štátnej moci**. Sústreďenie štátnej moci alebo čo i len dvoch z nich v rukách tej istej osoby alebo toho istého orgánu, ohrozuje samotnú podstatu demokratického štátu a vedie k totalite.

Ako dôsledok zistenia účelu sledovaného ústavodarcom pri schválení novely Ústavy SR v roku 2001 vzniká potreba **prihliadať aj na pravidlá historicko-právneho výkladu**, t.j. musí sa prihliadať na dôvody vtedajšej zmeny týkajúca sa upravenia postavenia súdnej moci. Pri posudzovaní ústavnosti schválených ustanovení novely zákonov je pritom nutné **vychádzať z prejavenej vôle (zámeru) ústavodarcu**, keďže zákonodarca je povinný rešpektovať princípy uvedené v medzinárodných štandardoch, ktoré rešpektoval (akceptoval) jednomyselne ústavodarca v novele Ústavy SR, ak sa má zachovať nezávislosť súdnictva SR v zmysle čl. 141 Ústavy a v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorým je SR viazaná.

Vzhľadom na koncepciu materiálneho právneho štátu je potrebné **posudzovať, či kompetencie priznané schválenými novelami výkonnej moci a odnímanie pôsobnosti doteraz zverenej na základe ústavného zmocnenia zákonodarcom Súdnej rade SR porušuje princípy del'by moci** a tak zasahuje do nezávislosti súdnictva a je i porušením zásady rovnováhy a vzájomných brzd štátnych mocí (sústreďuje moc v niektorých základných otázkach legitimacy sudcovskej moci s prechodom na moc výkonnú).

Musí sa rešpektovať zásadná skutočnosť, že **súdna moc**, na rozdiel od výkonnej a zákonodarnej moci je **najzraniteľnejšou** z týchto zložiek štátnej moci a preto je potrebné nezávislosť súdnej moci **úzkostlivo strážiť pred bezprostrednými zásahmi**, ako aj zásahmi nepriamymi (vid'. I.ÚS 54/01).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri aplikácii ústavy nijaké ustanovenia sa nemôžu vyčleňovať z kontextu ústavy a interpretovať sami o sebe. **Pri interpretácii (aplikácii) ústavy sa nesmie porušiť či ignorovať príčinná súvislosť medzi tými ustanoveniami, ktoré na seba významovo nadväzujú.** Princípy právneho štátu sa totiž pri tvorbe zákona dodržia vtedy, ak prijatý zákon je v súlade nielen so všetkými ustanoveniami ústavy, ktoré sú vo významovej a príčinnej súvislosti so vzťahom upraveným zákonom, ale aj v súlade s ústavnými princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny význam pre demokratickú povahu SR (vid'. PL.ÚS 32/95).

Zámer predkladateľa o zabezpečenie **otvorenosti justície verejnosti** a transparentnosti činnosti justície zohľadňuje potrebu spoločenskej kontroly aj súdnej moci, jej výkonu a uplatňovania sa. Legislatívny zámer je ale **ústavne obmedzený v tom, že jeho legislatívna podoba (zákon) musí bezpodmienečne rešpektovať príkazy ústavných noriem** o všeobecnom princípe právneho štátu, princíp del'by moci spojený so systémom brzd a protiváh, čím sa zabezpečuje neprípustnosť možnosti obmedziť pôsobnosť iných štátnych orgánov.

Vzhľadom na zámer (účel) sledovaný ústavodarcom pri novele úpravy súdnej moci (novela Ústavy SR z roku 2001), ktorý vychádzal prioritne z Dohovoru záväzného pre SR a medzinárodných štandardov vyššie uvedených, vzniká **opodstatnená pochybnosť o súlade časti schválených noviel zákonov s Ústavou SR i medzinárodnými štandardami, ktorými sa garantuje nezávislosť súdnictva a sudcov.**

A.
K článku II bod 1 zákona č. 467/2011 Z. z.

Zákon č. 467/2011 Z.z. v čl. II vo svojom prvom bode vypúšťa ust. § 4 ods. 2 písm. a/ až c/ zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2011 (ďalej len „zákon č. 185/2002 Z.z.“), pričom doterajšie písmená d/ až f/ sa označujú ako písmená a/ až c/.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 185/2002 Z.z. bola v písm. a/, b/, c/ upravená ďalšia pôsobnosť súdnej rady, ktorá vyplýva z ustanovenia čl. 141a ods. 4 písm. g/ Ústavy SR. Išlo o pôsobnosť súdnej rady nasledovnou úpravou „súdna rada po dohode s ministrom spravodlivosti SR ďalej:

- a) schvaľuje zásady výberového konania na obsadenie voľného miesta sudcu, funkčného postupu sudcov na súd vyššieho stupňa a na ustanovenia do vyššej sudcovskej funkcie,
- b) schvaľuje zásady hodnotenia sudcov,
- c) schvaľuje zásady výberového konania na funkcie predsedu okresného súdu, predsedu krajského súdu, predsedu špecializovaného trestného súdu, podpredsedu okresného súdu, podpredsedu krajského súdu a podpredsedu špecializovaného trestného súdu“.

Je teda zrejmé, že **zákon č. 467/2011 Z.z. odstránil (zrušil) pôsobnosť súdnej rady schvaľovať zásady týkajúce sa výberových konaní sudcov, hodnotenia sudcov a výberových konaní na funkcie predsedov a podpredsedov súdov.**

Zákonodarca v **dôvodnej správe k predmetnej novele** uviedol, že „právomoc Súdnej rady SR schvaľovať svoje zásady podľa § 4 ods. 2 zák. č. 185/2002 Z.z. je zákonnou právomocou súdnej rady, čím de facto nahrádza činnosť, ktorá môže byť v právnom štáte zverená jedine zákonodarnému zboru. Toto vypustenie oprávnenia súdnej rady schvaľovať vyššie uvedené zásady s tým, že ich pôvodne zamýšľaný obsah bude inkorporovaný do všeobecne záväzných predpisov, na vydanie ktorých bude splnomocnené ministerstvo spravodlivosti“.

Uvedené stanovisko (vlády SR) nie je v súlade s ústavnou úpravou o kompetenciách súdnej rady. **Tvrdenie predkladateľa, že právomoc súdnej rady schvaľovať zásady jej činnosti je zákonnou právomocou, ktorá môže byť zverená jedine zákonodarnému orgánu, je vecne neakceptovateľné.**

Z ust. čl. 141a ods. 5 Ústavy SR vyplýva, že na prijatie uznesenia Súdnej rady SR je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov. Z nálezu Ústavného súdu SR (PL.ÚS 10/05) vyplýva, že pôsobnosť súdnej rady vzhľadom na to, že ide o kolektívny orgán, sa realizuje prostredníctvom štandardných pravidiel prijímania rozhodnutí, t.j. v súlade s čl. 141a ods. 5 Ústavy SR, podľa ktorého na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov. Súdna rada teda rozhoduje o veciach patriacich do jej pôsobnosti **uznesením, ako jediný spôsob rozhodovania, čo bolo upravené **aj v rokovacom poriadku súdnej rady. Uznesenia súdnej rady ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci je právnou skutočnosťou verejného práva** vo forme rozhodnutia. **Nejde o individuálny právny akt ako výsledok činnosti príslušného orgánu, ktorým****

vznikajú, menia sa alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťuje povinnosti a oprávnenia subjektov, ale o osobitný druh právneho konania (vid' III.ÚS 79/04).

Podľa tohto nálezu ústavná a zákonná úprava nepripúšťa ani možnosť odvolania proti tomuto typu rozhodnutiu. Ak sa týka kreovania verejných, resp. ústavných činiteľov, týka sa to aj uznesenia súdnej rady. Tieto rozhodnutia (aj súdnej rady) sa neodôvodňujú a v zásade až na výnimky sa rozhoduje tajným hlasovaním. Zároveň bolo konštatované, že rokovací poriadok súdnej rady je **interným normatívnym predpisom** súdnej rady (vid' I.ÚS 79/04).

Z týchto skutočností vyplýva, že **schvaľovanie** vyššie uvedených zásad výberových konaní a hodnotenia sudcov je podľa Ústavy SR **pripustné len rozhodnutím súdnej rady**, t.j. uznesením, ktoré je výsledkom hlasovania orgánu verejnej moci v zmysle čl. 141a ods. 5 Ústavy SR zverenej len súdnej rade a je to právnou skutočnosťou verejného práva, kde sa postupuje v zmysle rokovacieho poriadku, ktorý je interným normatívnym predpisom súdnej rady. Je teda **zrejmé**, vzhľadom na túto ústavnú úpravu, **že nejde o zákonodarnú právomoc** súdnej rady, t.j. činnosť, ktorá de facto nahrádza činnosť, ktorá je zverená jedine zákonodarnému zboru. Ide o **činnosť, ktorá je výsledkom realizácie kompetencií v zmysle čl. 141a ods. 5 Ústavy SR** (vo výlučnej ústavnej kompetencii súdnej rady).

Schvaľovanie zásad je teda realizované ústavou predpísaným spôsobom (prijatým uznesením súdnou radou podľa čl. 141a ods. 5 Ústavy SR) a to v oblasti pôsobnosti súdnej rady, ktorú ústava upravuje v čl. 141a ods. 4 písm. g/ Ústavy SR (ďalšia pôsobnosť ustanovená zákonom). Pritom je nutné zdôrazniť, že samotná **ústava neurčuje spôsob, akým súdna rada rozhoduje o veciach zverených do jej pôsobnosti** (vid' Komentár Ústavy SR Jána Drgonca, str. 744).

Zo znenia čl. 141a ods. 6 Ústavy SR **nevyplýva**, oprávnenie zákonodarcu, určovať zákonom pravidlá (proces) rozhodovania členov súdnej rady. **Ústavodarca splnomocnil zákonodarcu len** na zákonnú úpravu podrobností o spôsobe ustanovenia členov súdnej rady, o jej pôsobnosti, o organizácii a o vzťahoch k orgánom správy súdnictva, k orgánom sudcovskej samosprávy. Navrhovaným postupom sa teda **nerespektujú viaceré nálezy** ústavného súdu upravujúce kompetenciu zákonodarcu schvaľovať zákony, z ktorých vyplýva, že ak ide o zákonnú úpravu otázok, ktorá už tvorí predmet ústavnej úpravy, Národná rada SR je pri prijímaní takýchto zákonov a to bez ohľadu na účel, ktorých sa prijatím sledoval (napríklad úprava podrobností, podmienky, spôsob) **viazaná záväzkom neprekračovať medze** (t.j. tak jej rozsah, ako aj ďalšie náležitosti tvoriace expresis verbis jej predmet). Problematika, ktorá je predmetom ústavnej úpravy môže byť zmenená, zrušená alebo doplnená len ústavou, ale nie zákonnou úpravou (vid' PL.ÚS 35/95, PL.ÚS 12/98).

Zároveň je nutné **prihliadnuť na záväzné stanovisko ústavného súdu (PL.ÚS 10/05)**, kde sa **riešila otázka nesúladu § 4 ods. 2 platného zákona o súdnej rade** a to v časti slovného spojenia „**po dohode s ministrom spravodlivosti**“ (t.j. úvodná časť týkajúca sa kompetencií vedených v písm. a/, b/, c/, ktoré boli novelou vypustené). Ústavný súd posudzoval či je opodstatnený návrh na vyslovenie protiústavnosti § 4 ods. 2 zákona o súdnej rade, ak je to podmienené (t.j. schvaľovanie zásad) „**po dohode s ministrom spravodlivosti**“.

Ústavný súd **konštatoval** „treba najprv uviesť, že **protiváhou návrhu ministra spravodlivosti** podľa napadnutého ustanovenia je, že konečné rozhodnutie, hoci po dohode s ministrom, patrí súdnej rade ... Neovplyvňuje ústavné postavenie súdnej rady, lebo jej

rozhodovanie je úplne nezávislé a dokonca po dohode s ministrom spravodlivosti môže dôjsť k tomu, že napríklad návrh niektorých zásad nebude schválený“.

Je teda zrejmé, že ústavný súd **považoval za súladné s Ústavou SR, ak v tejto oblasti má rozhodujúce postavenie súdna rada, ktorá je protiváhou návrhu ministra spravodlivosti a konečné rozhodnutie patrí súdnej rade.**

Zákonná zmena **odňala** doterajšie oprávnenie súdnej rady podstatným spôsobom (zásadne) vplývať na celý proces výberového konania schválením (určením) ich pravidiel (zásad výberového konania) po dohode s ministrom spravodlivosti.

Odňatie ďalšej pôsobnosti súdnej rady doposiaľ upravenej v § 4 ods. 2 písm. a/, b/, c/ zákona o súdnej rade, ktorá bola zákonom upravená na základe ústavného zmocnenia v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. g/ Ústavy SR **bezprostredne** (predmetná pôsobnosť) **obsahovo (významovo) súvisí (ovplyvňuje) s realizáciou ústavnej kompetencie súdnej rady v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR** (návrhy na vymenovanie, odvolanie, pridelenie a preloženie sudcu).

Je preto nevyhnutné **posúdiť dopad odňatia** doterajšej uvedenej zákonnej pôsobnosti, ktorá sa **nepochybne dotýka sféry legitimity sudcovskej moci na ústavné** postavenie súdnej rady, ako „garanta“ nezávislosti súdnictva a jeho oddelenia od ostatných štátnych orgánov, najmä z hľadiska, či dochádza reálne aspoň k možnosti výrazného zásahu do požadovaného zásadného (reálneho) vplyvu súdnej rady na jej rozhodovanie v oblasti legitimity sudcovskej moci (v zmysle rozhodnutia ústavného súdu) v takom rozsahu, že **sa stáva** v celom procese prístupu k funkcii sudcu a jeho kariérneho postupu, jej **vplyv obsahovo len symbolický (konzultatívny) čo je ústavne neakceptovateľné.**

Nie je zároveň možné neakceptovať záväzný výklad ústavného súdu o ústavnom postavení súdnej rady, nezávislosti súdnictva i zárukách nezávislosti súdnictva a sudcov (inštitucionálne, procesné a tzv. osobné).

V náleze **III.ÚS 79/04** je uvedené „z hľadiska časového je v procese prístupu k funkcii sudcu:

- a) výberové konanie,
- b) prerokovanie návrhu úspešného kandidáta výberového konania a rozhodnutie o ňom na zasadnutí súdnej rady a v prípade návrhu, ktorý získal potrebný počet hlasov, jeho predloženie prezidentovi,
- c) menovania kandidáta prezidentom do funkcie sudcu bez časového obmedzenia (aby sa mohol ujať funkcie, musí ešte zložiť a podpísať sľub v zmysle § zák. o sudcoch). Kandidát, ktorý nespĺní podmienky predchádzajúceho štádia, nemôže ísť do štádia ďalšieho.“

Z dôvodovej správy **ústavodarcu** (vyššie uvedenej), ako aj z obsahu **medzinárodných štandardov** týkajúcich sa nezávislosti súdnictva (vyššie uvedených) jednoznačne vyplýva, že v celom procese prístupu k sudcovskej funkcii a jeho kariérneho rastu (oblasť legitimity sudcovskej moci) musí mať rozhodujúci vplyv súdna rada alebo iný obdobný nezávislý orgán na moci výkonnej a zákonodarnej.

Pri úprave **výlučného oprávnenia exekutívy** (ministra spravodlivosti) **samostatne upraviť všetky pravidlá** procesu prístupu k ústavnej funkcii predstaviteľa súdnej moci (sudcu),

vylúčením akejkoľvek možnosti súdnej rady do toho zasiahnuť, v rámci plnenia postavenia súdnej rady pôsobiť ako nevyhnutná protiváha ministerstvu spravodlivosti (ministrovi) je **iluzórny rozhodujúci vplyv súdnej rady** v tejto oblasti, ktorá podstatným (rozhodujúcim) spôsobom **má dopad** na obligatórne bezprostredne nasledujúcu etapu procesu rozhodovania už len o úspešných uchádzačoch súdnou radou (o neúspešných nie je dovolené rozhodovať).

Zároveň je nutné **zohľadniť** podstatnú okolnosť, ktorá **významovo bezprostredne vplýva** (je v priamej príčinnej súvislosti) na rozhodovanie vo výberovom konaní, ktorá spočíva v nepripustnej ingerencii výkonnej moci zákonnou úpravou o zložení výberovej komisie a jej rozhodovania, kde **má výkonná a zákonodarná moc 3/5 zastúpenie, ktoré je totožné (zhodné) s hlasovacím kvórom postačujúcim na výber úspešného uchádzača.**

Vo svojom súhrne uvedené zákonné úpravy právne neumožňujú (**vylučujú**) akúkoľvek participáciu súdnej rady v **základnom** (rozhodujúcom) stupni procesu prístupu k funkcii sudcu.

Reálne sa teda umožňuje (bez akýchkoľvek prekážok) presadzovať politické a stranícke záujmy aktuálnej vládnej koalície pri výbere osôb sudcu, čo **popiera účel sledovaný ústavodarcom** „že zakotvenie oprávnenia súdnej rady predkladať prezidentovi návrhy na vymenovanie sudcov, predstavuje jednu zo základných záruk odborného a politicky neovplyvneného výberu z radov potencionálnych uchádzačov o funkciu sudcu“ (bod 78 dôvodovej správy).

Neakceptuje sa ani Odporúčanie ENCJ z júna 2011, kde k otázkam postavenia súdnych rád je uvedené „že súdna rada by mala byť rozhodovacím orgánom v záležitostiach týkajúcich sa statusu každého sudcu od okamihu začatia procesu žiadosti o vstup do sudcovskej profesie až do dôchodku“ (bod 3.4 odporúčania).

Opomína sa aj stanovisko Benátskej komisie (marec 2010), kde je uvedené „že vhodnou metódou garantovania nezávislosti súdnictva je skutočnosť, že nezávislá súdna rada má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie týkajúce sa vymenovania sudcu, ako aj služobného postupu sudcov“ (IV. Záver – bod 4).

Inak povedané, **súdnej rade je znemožnené reálne vplývať** na rozhodovanie v oblasti legitimity sudcovskej moci **odňatím oprávnenia** pôsobiť ako protiváha ministerstvu (ministrovi) spravodlivosti **v prvej (základnej) rozhodujúcej etape procesu prístupu k funkcii sudcu**, ktorá je základná (určujúca) pre následné konanie a rozhodovanie Súdnej rady SR i prezidenta SR, keďže výsledok výberového konania (o úspešnosti niektorých zo všetkých uchádzačov) je záväzný pre jej rokovanie.

Dochádza **k porušeniu princípu právneho štátu** pre nesúlad tejto časti novely zákona s ustanoveniami Ústavy SR, ktoré sú vo významovej a príčinnej súvislosti upravujúcej zabezpečenie rozhodujúceho vplyvu súdnej rady pri realizácii ústavných kompetencií v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR.

Zároveň úprava zaviedla **nevyvážené pôsobenie súdnej moci** a ostatných mocí (v rámci princípu trojdelenia moci) spôsobom, ktorý **umožňuje výkonnej moci neprípustným spôsobom kontrolovať súdnu moc** (výlučným rozhodovaním v základnom štádiu celého,

nedeliteľného procesu výberu úspešných uchádzačov o prístup k ústavnej funkcii predstaviteľa súdnej moci).

Vyššie uvedená (zhodná) argumentácia sa vzťahuje aj na výberové konanie (pravidlá, zloženie a rozhodovanie výberovej komisie) u predstaviteľov správy súdov (predsedov súdov).

Súdna rada v tejto oblasti pritom **nie je oprávnená žiadnym spôsobom vplývať** ani na nasledovné rozhodnutie ministra (politického nominanta exekutívy) o vymenovaní predsedu súdu (úspešný kandidát vo výberovom konaní), čo **umožňuje vytvoriť priestor na účinné presadzovanie straníckych záujmov** ministra prostredníctvom vymenovaných predsedov súdov. Vytvára sa priestor úplnej závislosti predsedu súdu na ministrovi, keďže minister je oprávnený odvolať predsedu súdu bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu a odvolaný predseda má odňaté právo účinne sa brániť proti tomuto rozhodnutiu (zákon vylučuje odvolanie a preskúmanie rozhodnutia súdom).

Ide obsahovo o návrat do situácie kritizovanej Expertnou misiou Európskej komisie z novembra 1997, kde bol hodnotený negatívny stav justície SR v rámci predvstupových rokovaní „neexistencia samosprávy a úplná závislosť na výkonnej moci“ (viď dôvodová správa ústavodarcu).

Obsahovo aj zásady hodnotenia sudcov spadajú do sféry kreácie a legitimacy sudcovskej moci. V tejto súvislosti nie je možné prehliadnuť skutočnosť, že **hodnotenie sudcu má podstatný dopad** (rozhodujúci) na kariérny postup sudcov a v prípade negatívneho hodnotenia aj na jeho disciplinárny postih. Uznanie zodpovednosti v disciplinárnom konaní je pritom dôvodom aj na rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu spočívajúceho **v zániku ústavnej funkcie**. Po uvedenom rozhodnutí disciplinárneho senátu nasleduje **postup podľa čl. 147 ods. 1 Ústavy SR**, kde súdna rada má ústavnú povinnosť (nie možnosť) predložiť prezidentovi republiky návrh na odvolanie z funkcie sudcu, lebo uvedená skutočnosť (disciplinárne previnenie) sa ústavodarcom považuje za „absolútnu“ ústavnú prekážku výkonu sudcovskej funkcie. Súdna rada teda nemôže žiadnym spôsobom participovať na ovplyvňovaní výsledku hodnotenia sudcu, ani v prípade podania námietok sudcom, čo nekorešponduje s Odporúčaním CM/Rec (2010) 12 zo 17.11.2010.

Zákonodarca napadnutými ustanoveniami a nerešpektovaním čl. 2 ods. 2 Ústavy SR zasiahol do realizácie ústavnej pôsobnosti súdnej rady (zásadným spôsobom vplývať v oblasti legitimacy sudcovskej moci), nerešpektoval zásadu del'by moci a jej rovnováhy v právnom štáte, čím porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Došlo k zásahu do realizácie ústavného postavenia súdnej rady pri realizácii kompetencií podľa čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR aj pre neprípustný zásah do osobných a systémových záruk nezávislosti súdnictva (tým aj k porušeniu čl. 141 ods. 1, 144 ods. 1 Ústavy SR).

B.

K článku II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25, bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z.

Napadnuté ustanovenia zákona č. 467/2011 Z.z. v čl. II zaviedli rozsiahle zmeny zákona č. 185/2002 Z.z., ktoré majú za následok zmenu podmienok pri voľbách členov súdnej rady sudcami, a to najmä v dôsledku zavedenia volebných obvodov, tzv. **regionálneho princípu**. Bolo vytvorené celkovo osem volebných obvodov a to územný obvod každého krajského súdu, ktorý vytvára jednomandátový volebný obvod a špeciálny volebný obvod (tzv. spoločný volebný obvod), ktorý sa vzťahuje na sudcov Najvyššieho súdu, Špecializovaného trestného súdu a volebného obvodu Krajského súdu Bratislava (§ 11a ods. 1,2).

Podľa čl. 141a ods. 1 Ústavy SR, predsedom Súdnej rady SR je predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Jej ďalšími členmi sú ôsmi sudcovia, ktorých volia a odvolávajú sudcovia Slovenskej republiky (čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR).

Uvedený článok zakotvuje (o.i.) ústavný rámec aktívneho a pasívneho volebného práva každého sudcu Slovenskej republiky pri voľbe členov súdnej rady.

V tomto rámci má

1. **každý sudca** Slovenskej republiky Ústavou SR zaručené **právo voliť ôsmich sudcov** Slovenskej republiky za členov súdnej rady.
2. **každý sudca** Slovenskej republiky ústavne garantované právo **byť všetkými sudcami** Slovenskej republiky **volený** za člena súdnej rady.

V rámci novozavedeného regionálneho princípu volieb môže byť za každý obvod zvolený len jeden člen súdnej rady.

V **dôvodovej správe** k novele v tejto časti zákona sa uvádza, že „vzhľadom na zavedenie regionálneho princípu volieb členov súdnej rady, volenej sudcami je potrebné upraviť ustanovenie o aktívnom volebnom práve. Aktuálna úprava priznáva toto právo všetkým sudcom, ktorí vykonávajú funkciu sudcu ku dňu volieb. Zavedením volebných obvodov je nevyhnuté aktívne volebné právo priznať len pre ten volebný obvod, v ktorom sudca vykonáva funkciu sudcu. Ide o logicky a zákonitý prejav uplatňovania regionálneho princípu volieb“.

Uvedená formulácia nasvedčuje tomu, že v zmysle schválenej napadnutej právnej úpravy má sudca právo voliť len kandidátov za príslušný územný obvod, do ktorého je sudca zaradený. **Schválená právna úprava výrazne a bez akéhokoľvek ústavného podkladu tak negatívne zasahuje do aktívneho ako aj pasívneho volebného práva každého jedného sudcu Slovenskej republiky, lebo právo každého sudcu Slovenskej republiky**

1. voliť ôsmich sudcov Slovenskej republiky za členov súdnej rady **zužuje na právo sudcu určitého volebného obvodu voliť len jedného sudcu z tohto volebného obvodu za člena súdnej rady,**

2. byť volený všetkými sudcami Slovenskej republiky za člena súdnej rady **zužuje** na právo sudcu určitého volebného obvodu **byť volený len sudcami tohto obvodu** za člena súdnej rady.

Na **ústavne vymedzenom** rámci aktívneho a pasívneho volebného práva sudcu, pri voľbe členov súdnej rady, **nemá ale zákon oprávnenie nič meniť**. Zákon vytvoril stav, že sudcovia Najvyššieho súdu sa pre voľby členov v súdnej rade zaraďujú do volebného obvodu Krajského súdu v Bratislave spolu so sudcami Špecializovaného trestného súdu. Takéto kreovanie volebného obvodu (**spojenie uvedených sudcov**) je **nesystémové** a dehonestujúce pre sudcov Najvyššieho súdu, ktorý je vrcholným súdnym orgánom v rámci výkonu súdnictva (v celej Slovenskej republike).

Vytvorenie uvedeného volebného obvodu sa z aspektu Slovenskej republiky ako celku, ale aj z aspektu tohto „spojeného“ volebného obvodu, vytvára stav vnútornej a vonkajšej nevyváženej jednotlivých volebných obvodov. Pokiaľ sudcovia „nespojených“ volebných obvodov budú realizovať svoje volebné právo vo „vlastnom“ volebnom obvode, ktorý bezprostredne poznajú, **sudcovia Najvyššieho súdu** (ale rovnako aj sudcovia obvodu Krajského súdu Bratislava) budú v porovnaní s nimi **znevýhodnení v tom, že volebné právo môžu realizovať v účelovo vytvorenom volebnom obvode**, ktorý nikdy predtým právny poriadok Slovenskej republiky nepoznal – v doterajšej histórii Slovenskej republiky nie je známy žiadny prípad, žeby (v akejkoľvek veci alebo záležitosti) sudcovia Najvyššieho súdu a sudcovia obvodu jedného (resp. jediného) z viacerých krajských súdov boli zákonom spájaní do akéhosi celku. **Táto vnútorná nevyváženosť** sa pritom netýka iba (vnútorného) vzťahu sudca Najvyššieho súdu – sudcovia obvodu Krajského súdu v Bratislave, ale aj (vonkajšieho) vzťahu sudcovia obvodu Krajského súdu v Bratislave - sudcovia v obvodoch iných krajských súdov.

Vytvorenie takéhoto volebného obvodu nemôže vyhovovať sudcom žiadneho z dotknutých súdov. Je reálny predpoklad, že jednotliví kandidáti týchto súdov si budú navzájom konkurovať, pričom pôjde o kvalitatívne podstatne odlišnejšiu konkurenciu ako v prípade kandidátov za iné (účelovo a nesystémovo nespojené) volebné obvody. Pokiaľ bolo zámerom legislatívnej úpravy vylúčiť možnosť zvolenia sudcu Najvyššieho súdu za ďalšieho člena súdnej rady (lebo už má garantovaného „svojho“ člena súdnej rady – viď text dôvodovej správy) treba uviesť, že tento zámer sa nemusí dosiahnuť a výsledok voľby môže byť presne opačný a postihovať sudcov krajského súdu, ktorí potom nemusia mať „svojho“ zástupcu v súdnej rade. Najväčší počet hlasov nemusí zákonite získať sudca Krajského súdu v Bratislave alebo sudca niektorého z okresných súdov v jeho obvode.

Pokiaľ schválená právna úprava dáva súdom z obvodu ostatných siedmich krajských súdov už pred uskutočnením volieb členov súdnej rady istotu v tom, že v súdnej rade budú mať svojho zástupcu zvoleného sudcami, **táto istota je upieraná** sudcom z obvodu Krajského súdu v Bratislave, ako aj sudcom Najvyššieho súdu a Špecializovaného súdu.

V novovytvorených volebných obvodoch na voľby členov súdnej rady, t.j. **spoločný obvod** (NS SR, Špecializovaný súd SR, Krajský súd v Bratislave) **má celkove 369 sudcov, a ďalšie súdy majú výrazne nižší počet sudcov vo svojich volebných obvodoch** (Krajský súd v Trnave – 113, Krajský súd v Trenčíne – 107, Krajský súd v Nitre – 121, Krajský súd v Žiline – 134, Krajský súd v Banskej Bystrici – 158, Krajský súd v Prešove – 144, Krajský súd

v Košiciach – 222). Ide teda jednoznačne o výrazne nerovnomerné rozloženie voličov v novozriadených volebných obvodoch z celkového počtu 1368 sudcov.

Prehľad o počte sudcov za jednotlivé volebné obvody uvádzame v nasledovnej tabuľke:

Súd	Skutočný stav sudcov
Najvyšší súd Slovenskej republiky	88
Špecializovaný trestný súd	13
Krajský súd v Bratislave	268
Obvod Krajského súdu v Bratislave (vrátane NS SR a Špec. trest. súdu)	369
Krajský súd v Trnave	113
Krajský súd v Trenčíne	107
Krajský súd v Nite	121
Krajský súd v Žiline	134
Krajský súd v B. Bystrici	158
Krajský súd v Prešove	144
Krajský súd v Košiciach	222
Spolu sudcov v SR	1368

Pozn.: Stav k 30.9.2011

Z týchto údajov o rozdielom počte voličov v jednotlivých volebných obvodoch zriadených zákonom vyplýva aj to, že **úspech vo voľbách (t.j. prístup k inej verejnej funkcii na základe volieb) je zaručený** pre každého kandidáta získaním počtu hlasov prevyšujúceho polovicu voličov z príslušného volebného obvodu. Ide potom o rozdielny počet hlasov voličov nasledovne – z tzv. spoločného obvodu 186 hlasov (od 369 voličov), v obvode KS Trnava 57 hlasov (od 113 voličov), v obvode KS Trenčín 54 hlasov (od 107 voličov), v obvode KS Nitra 61 hlasov (od 121 voličov), v obvode KS Žilina 68 hlasov (od 134 voličov), v obvode KS Banská Bystrica 80 hlasov (od 158 voličov), v obvode KS Prešov 78 hlasov (od 164 voličov) a v obvode KS Košice 112 (od 222 voličov).

Je nepochybné, že **uchádzači (kandidáti)** na členstvo v Súdnej rade SR z radov sudcov, z hľadiska počtu získaných hlasov voličov (sudcov) **vo voľbách nemajú rovnakú šancu na získanie mandátu. Zároveň u voličov (všetkých sudcov SR) je vylúčená rovnaká váha ich hlasu, ako voliča (voči ostatným sudcom – voličom).**

V spoločnom obvode KS Bratislava je váha hlasu jedného voliča $1/369$, v obvode KS Trnava v rozsahu $1/113$, v obvode KS Trenčín $1/107$, v obvode KS Nitra $1/121$, v obvode KS Žilina $1/134$, v obvode KS Banská Bystrica $1/158$, v obvode KS Prešov $1/144$ a v obvode KS Košice $1/222$.

Rovnaká šanca (**rovnosť**) na získanie mandátu (t.j. pasívne volebné právo), je preto rovnocenne zaručená **len** v jednomandátovom volebnom obvode (**voľba na celom území SR všetkými sudcami**), kde **je zaručený** úspech vo voľbách (prístup k inej verejnej funkcii v ústavnom orgáne na základe voľby) rovnako pre každého kandidáta pri získaní 685 hlasov

(od 1368 sudcov - voličov). **Súčasne je zaručená rovnaká váha hlasu každého sudcu ako voliča** a to v rozsahu 1/1368 (aktívne volebné právo).

Prezident Slovenskej republiky rozhodnutím zo 4.11.2011 (č. 2574-2011-BA) konštatoval k článku II novely (k § 11a ods. 1, 2, k § 12 ods. 1) **nesúhlas** s novelou.

Prezident Slovenskej republiky uviedol, že podľa týchto ustanovení sudca určitého volebného obvodu bude mať právo voliť len jedného sudcu volebného obvodu, čím sa zužuje právo voliť ôsmich sudcov za členov súdnej rady. Rovnako právo sudcu byť volený za člena súdnej rady všetkými sudcami, sa zužuje na právo sudcu určitého volebného obvodu byť volený sudcami len tohto volebného obvodu. Vytvorením spoločného volebného obvodu (Krajský súd Bratislava, Najvyšší súd SR, Špecializovaný trestný súd) sa zároveň vytvára nevyváženosť medzi jednotlivými volebnými obvody, čím sa aj znevažuje ústavné postavenie Najvyššieho súdu SR, ktorý je ústavným orgánom.

Z konštantnej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že **súdna rada je ústavným orgánom** súdnej moci, ktorý zabezpečuje nezávislé postavenie súdnej moci vo vzťahu k iným orgánom štátu (vid' III ÚS 70/04, PL ÚS 10/05). **Člen súdnej rady je preto ústavným činiteľom, takže ide o výkon inej verejnej funkcie.** Na prístup k tejto verejnej funkcii je teda nevyhnuté aplikovať ústavou garantované právo v zmysle čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, ktorý upravuje, že občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Verejná funkcia členov súdnej rady, ktorí sú sudcami (8 sudcovia), vzniká voľbou sudcami Slovenskej republiky. **Voľba členov súdnej rady sudcami sa pritom koná na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním** (§ 10 ods. 1 zák. 185/2002 Z.z. v platnom znení). **Ide o zhodnú úpravu volebného práva, ako predpokladá Ústavy SR v čl. 30 ods. 3.**

Podľa judikatúry z aplikácie čl. 30 ods. 1, 4 Ústavy SR, upravujúceho základne právo na zaručenie prístupu k voleným verejným funkciám za rovnakých podmienok (vid' II ÚS 8/97, PL ÚS 19/98, PL ÚS 15/98, II ÚS 5/03, PL ÚS 13/02, II ÚS 196/00) vyplývajú **podstatné skutočnosti, ktoré nezohľadnil zákonodarca** pri úprave zákona upravujúceho volenie sudcov sudcami za členov súdnej rady zavedením tzv. regionálneho princípu.

Ústavný súd konštatoval, že pri výklade ustanovenia čl. 30 ods. 4 Ústavy SR sú relevantné najmä ďalšie ustanovenia čl. 30 Ústavy SR, pričom v príčinnej súvislosti s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR je ustanovenie čl. 52 ods. 1 Ústavy SR.

Pre právo na konanie, týkajúce sa porušenia práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok je právne relevantné ustanovenie čl. 25 písm. b/ Medzinárodného paktu občianskych a politických práv. Podľa tohto ustanovenia Medzinárodného paktu, **každý občan má právo na možnosť bez akýchkoľvek rozdielov uvedených v čl. 2 a bez neodôvodnených obmedzení voliť a byť volený v pravidelných voľbách, ktorá sa budú konať na základe všeobecného a rovného hlasovacieho práva tajným hlasovaním zabezpečujúcim slobodu hlasovania.**

Podľa čl. 11 Ústavy SR sa medzinárodným zmluvám o ľudských právach a základných slobodách priznáva prednosť pred zákonmi SR, ale nie pred Ústavou SR. **Práva a slobody**

zaručené medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách vo vzťahu k ústave majú teda **podporný význam predovšetkým pri podávaní výkladu Ústavy SR**. Ústavu SR preto **nemožno vysvetľovať spôsobom zakladajúcim porušenie medzinárodnej zmluvy** o ľudských právach, ak je SR účastníkom takejto zmluvy. Čl. 30 Ústavy SR nie je preto možné vysvetľovať a uplatňovať ako úpravu, ktorá nezaručuje pasívne volebné právo. Ustanovenie čl. 30 Ústavy SR upravujúceho prístup k voleným funkciám **zaručujú pasívne volebné právo**, t.j. možnosť byť zvolený za zástupcu iných občanov a v ich mene vykonávať moc, ktorá podľa čl. 2 ods. 1 Ústavy SR pochádza od nich.

Čl. 30 ods. 4 sa v spojení s čl. 2 ods. 1 Ústavy SR zaručuje občanovi nielen možnosť odovzdať svoj hlas v prospech kandidáta na volené miesto, ale aj možnosť dostať ho od iných občanov.

Čl. 30 ods. 1 Ústavy SR v nadväznosti na čl. 12 Ústavy SR obsahuje osobitné ustanovenia o rovnosti všetkých občanov vo vzťahu k prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Rovnaké podmienky znamenajú, že právnym predpisom, akejkoľvek právnej sily nemožno preferovať alebo diskriminovať niektoré skupiny občanov pred inými skupinami, pokiaľ ide o prístup k týmto verejným funkciám (vid' PL ÚS 19/98).

Rovnosť volebného práva sa všeobecne chápe nielen ako požiadavka, aby každý občan mal pri výkone volebného práva rovnaké postavenie, ale tiež ako požiadavka, aby **každému občanovi pri rozhodovaní patrila jeden hlas a tento hlas mal rovnakú váhu voči ostatným hlasom voličov, aby sa každý občan mohol za rovnakých podmienok uchádzať o zvolenie a mal rovnakú šancu na získanie mandátu v súlade s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.**

Slobodnou voľbou svojho zástupcu môže občan uplatniť aktívne volebné právo zaručené v čl. 30 ods. 1 Ústavy SR.

Ústavný súd v náleze PL ÚS 15/98 jednoznačne uviedol „funkcia poslanca národnej rady je volenou verejnou funkciou. Čl. 30 ods. 4 neumožňuje narušiť rovnosť prístupu k týmto funkciám za nijakých podmienok. To znamená, že **ani zákonodarca nesmie prijať zákon, ktorým vytvorí nerovnaké podmienky pre prístup k voleným a iným verejným funkciám**“.

V zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy SR je deklarované, že ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i právach, základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné, a že sa zaručujú na území SR všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod **alebo iné postavenie**. V zmysle čl. 12 ods. 4 je zároveň upravené ústavou, že **nikoho nemožno z vyššie uvedených dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať**.

Podstatnou súčasťou práva zaručeného čl. 30 ods. 1 Ústavy SR, je **právo občana zvoliť si za svojho zástupcu toho, kto sa najviac približuje k jeho vlastným predstavám o riešení otázok verejného záujmu** a povinnosťou právneho štátu vytvoriť právne predpoklady, aby ho uplatniť mohol. **Každý občan totiž vie, ktorými osobami sa nechá zastupovať**, keď uplatní svoje právo zúčastniť sa na správe vecí verejných slobodou voľbou svojich zástupcov. Bolo napr. konštatované „zloženie národnej rady neurčuje vôľa poslancov alebo politických strán ale vôľa občanov, od ktorých pochádza moc v štáte a ktorí poverujú spoluobčanov, aby v ich mene uplatňovali verejnú moc“.

Ústavný súd konštatoval (II ÚS 5/03), že je nesporné, že postup pri návrhu kandidáta za predsedu Najvyššieho súdu je súčasťou uplatňovania základného práva občanov na prístup k voleným a verejným funkciám za rovnakých podmienok.

Ide o procesný postup (konanie), ktoré musí rešpektovať ústavný príkaz vyjadrený v dikcii čl. 30 ods. 4 Ústavy SR (za rovnakých podmienok). Zdôraznil, že objektivitu konania o ochrane alebo rozhodovania uplatnenia základného práva alebo slobody občana treba považovať za neoddeliteľnú súčasť každého z tých základných práv alebo slobôd (upravených v II. hlave Ústavy SR) o ochrane ktorých, alebo k rozhodovaniu o uplatnení ktorých dochádza v konaniach pred rôznymi orgánmi (viď II ÚS 9/00, III ÚS 23/00).

Záruka, že o prístupe k volenej alebo k inej verejnej funkcii rozhodne vôľa voličov má pritom povahu všeobecného demokratického ústavného princípu. Súčasťou tohto princípu aj požiadavka (podmienka), že voličom každej osoby, ktorá uplatňuje svoje právo podľa čl. 30 ods. 4 sa vytvorí rovnaká príležitosť, aby v súlade so zákonom mohli odovzdať svoj hlas v prospech „svojho“ kandidáta na volenú alebo inú verejnú funkciu (viď PL ÚS 13/02).

Z konštantnej judikatúry Ústavného súdu týkajúcej sa výkladu čl. 30 ods. 1, 4 Ústavy SR, čl. 12 ods. 1, 4 Ústavy SR a čl. 25 písm. b/ Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach je zrejmé, že ôsmi sudcovia SR, na základe mandátu získaného od sudcov SR, sa stanú inými volenými verejnými funkcionármi (členmi ústavného orgánu SR – ústavnými činiteľmi).

Každý sudca SR (ako volič) má preto právo odovzdať hlas týmto ôsmim kandidátom (sudcom), u ktorých je osobne presvedčený, že budú presadzovať postoje zhodné s jeho presvedčením o spôsoboch zabezpečenia výkonu ústavnej funkcie Súdnej rady SR.

Len týmto spôsobom (poradím prvých ôsmich zvolených sudcov najvyšším počtom získaných hlasov od všetkých sudcov v SR) budú zvolení zástupcovia sudcov reprezentujúci komplexný názor celého sudcovského zboru o základnej otázke, ktoré osoby majú náležitú dôveru celého sudcovského zboru pre splnenie ústavnej úlohy súdnej rady zvolenými zástupcami súdnej moci v tomto ústavnom orgáne (ďalšími členmi sú osoby nominované prezidentom republiky, Národnou radou SR a vládou SR, t.j. vrcholnými orgánmi inej zložky štátnej moci). **Tým sa zabezpečí náležitá legitimita týchto sudcov, ako zástupcov súdnej moci v ústavnom orgáne,** ktorý má byť garantom nezávislosti súdnictva. **Každý sudca má teda právo, aby sa mohol za rovnakých podmienok uchádzať o zvolenie,** mal rovnakú šancu na získanie postavenia ústavného činiteľa v ústavnom orgáne reprezentujúcu nezávislosť súdnictva (iná verejná funkcia vznikajúca voľbou). **Len týmto spôsobom sa zároveň zabezpečí, aby každému sudcovi pri rozhodovaní (pri voľbách) patril jeden hlas a tento hlas mal rovnakú váhu voči ostatným hlasom sudcov (ako voličov).**

Nie je možné opomenúť ani skutočnosť, že ostatné subjekty, ktoré sú oprávnené nominovať svojich zástupcov do súdnej rady (prezident, vláda, národná rada) nie sú teritoriálne obmedzené pri výbere osôb, ktoré nominujú do súdnej rady.

Pri rešpektovaní pravidiel historicko-právneho výkladu je nevyhnutné prihliadať zároveň na zámer (účel, cieľ) ústavodarcu, ktorý vyplýva z dôvodovej správy k novele Ústavy SR

z roku 2001, kde je konštatované, že „súčasnej Ústave SR chýba aj ústavné zakotvenie orgánu reprezentujúceho súdnictvo tak, ako je to v prípadoch moci zákonodarnej a výkonnej a tieto nedostatky rieši čl. 141a ods. 1 ústavným zakotvením Súdnej rady SR“.

Naplnenie uvedených cieľov a princípov (princíp nezávislosti súdnej moci a oddelenia jej výkonu od iných štátnych orgánov) sa dosiahne aj **zakotvením zloženia súdnej rady, ktorej nadpolovičnú väčšinu majú zástupcovia sudcov volených svojimi kolegami tak, aby v nej mali čo najširšie a rovnomerné zastúpenie sudcovia súdov všetkých stupňov, ako to predpokladajú všeobecné zásady Európskej charty o statuse sudcu**“ (viď dôvodová správa ústavodarcu).

Je teda nepochybné, že ústavodarca akceptoval jednoznačne (pri otázke zloženia súdnej rady) zásady Európskej charty o statuse sudcu. **Uvedená charta** vo svojich všeobecných zásadách (**bod 1.3**) uviedla ..... „ktorého aspoň polovicu tvoria sudcovia zvolení ostatnými sudcami spôsobom, ktorý zaručuje, čo najširšie zastúpenie členov sudcovského zboru“. V dôvodovej správe Európskej charty k tejto všeobecnej zásade je uvedené „Charta ustanovuje, že spôsob voľby sudcu do tohto orgánu musí zaručiť čo najširšie zastúpenie sudcov bez toho, že by sa v nej presadzoval určitý konkrétny spôsob ich voľby“.

Ústavodarca vychádzal aj z odporúčania Výboru ministrov Rady Európy z roku 1994 (**odporúčanie – Rec (94) 12**), ktorý bol nahradený odporúčaním Výboru ministrov Rady Európy zo dňa 17.11.2010 (odporúčanie CM REC(2010)12), kde v kapitole (IV v bode 27 Súdne rady) uvádza „najmenej polovica členov súdnej rady musí byť volená sudcami/kolegami zo všetkých úrovní súdneho systému a výber by mal rešpektovať pluralitu vo vnútri súdnictva“.

Európska sieť súdnych rád (**ENCJ**) na Valnom zhromaždení v dňoch **8.-11.6.2011** vo Vilňuse schválila **odporúčanie súdnym radám**, kde v bode 2. (**úprava zloženia súdnych rád**) je uvedené „aktuálne zloženie súdnej rady sa značne líši od krajiny ku krajine závisí, okrem iného, na politických dôvodoch, ktoré boli dôvodom jej vzniku. Vzniká však medzinárodný konsenzus, že súdne rady by mali mať širokú bázu členstva, ktorá zahŕňa väčšinu sudcov, pričom by ich nemalo byť menej ako 50%. Zdá sa, že najúspešnejšími modelmi sú tie, ktoré sú zastúpením z kombinácie členov volených alebo vymenovaných z akademickej alebo občianskej spoločnosti. **Za týchto okolností musí mechanizmus výberu (sudcovských členov) predstavovať taký systém, ktorý vylučuje akýkoľvek výkonný, či zákonodarný zásah** – a voľba sudcov by mala byť jedine na sudcoch a mala by byť na báze širokého zastúpenia relevantných sektorov justície“.

Je teda nepochybné, že pri úprave volebného práva sudcu voliť svojich zástupcov do súdnej rady, (vzhľadom k tomu, že ústavodarca pri zakotvení súdnej rady vychádzal z medzinárodných štandardov) je nevyhnuté prihliadať na obsah medzinárodných štandardov, a všeobecných zásad. Európskej charty o statuse sudcu, (na ktorý ústavodarca výslovne poukázal).

Z uvedených medzinárodných štandardov vyplýva záver, že sudcovia nesmú byť obmedzovaný akýmkoľvek zásahom výkonnej či zákonodarnej moci pri realizácii svojho práva zvoliť si ktoréhokolvek sudcu za svojho zástupcu v tomto ústavnom orgáne. Uvedená podmienka je pritom splnená len ak všetci sudcovia Slovenskej republiky majú právo voliť ôsmich členov súdnej rady, ktorí zastupujú predstaviteľov súdnej moci

v orgáne reprezentujúceho nezávislosť súdnictva od ostatných orgánov štátnej moci (popri ďalších deviatich členoch nominovaných prezidentom, vládou a národnou radou). Len tento postup zaručí, aby sa prejavila skutočná vôľa celého sudcovského zboru vo vzťahu k výberu svojich zástupcov do ústavného orgánu.

Zavedenie tzv. regionálneho princípu volieb vytvorilo ústavne neakceptovateľnú nerovnováhu podmienok na prístup k volenej a inej verejnej funkcii (čl. 30 ods. 4 Ústavy SR) a porušilo rovnosť volebného práva sudcu (voliča) pri voľbách člena Súdnej rady SR zo sudcov (čl. 30 ods. 1 Ústavy SR). **Zavedenie tzv. volebného kľúča** (voľba len jedného sudcu sudcom v každom z ôsmich volebných obvodov) **umožnilo vytvorenie stavu, keď zvolenie** je dôsledkom uplatnenia volebného kľúča a **nie výsledkom** volieb všetkými sudcami, čo je v systéme skutočne slobodných a demokratických volieb vylúčené (**vid' PL ÚS 19/98**). **Zároveň sa zaviedla nerovnosť zvolených členov** medzi sebou (výrazný rozdiel v počte hlasov postačujúcich na zvolenie v jednotlivých volebných obvodoch) čím je porušená aj zásada rovnosti pred zákonom a princíp spravodlivosti.

C.

K článku III bod 2, bod 5 zákona č. 467/2011 Z. z.

Podľa napadnutých ustanovení zákona, ktorými sa dopĺňa ust. § 33 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z, sa zaviedla nezlučiteľnosť výkonu funkcie predsedu súdu a podpredsedu súdu s funkciou člena Súdnej rady SR. V ust. § 38 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. sa vložilo písmeno f), podľa ktorého zvolením za člena súdnej rady zanikne funkcia predsedu súdu.

Článok 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR jednoznačne uvádza, že ďalšími členmi súdnej rady sú ôsmi sudcovia, ktorých volia a odvolávajú sudcovia Slovenskej republiky.

Je zrejmé, že ktorýkoľvek sudca má právo byť podľa ústavného oprávnenia zvolený za člena súdnej rady. Zákonodarca nemá oprávnenie (ústavné zmocnenie) akýmkoľvek zákonom uvedené ústavné oprávnenie odňať.

Z judikatúry Ústavného súdu (napr. PL ÚS 19/98) vyplýva, pri výklade čl. 30 ods. 4, čl. 12 Ústavy SR, že „pred právnym predpisom akejkoľvek právnej sily, ale ani aplikačnou praxou orgánov verejnej správy nemožno zvýhodňovať alebo znevýhodňovať niektoré skupiny občanov oproti iným skupinám v možnostiach i prístupu k voleným a iným verejným funkciám z dôvodu rasy, jazyka, viery náboženstva, politického a iného myslenia, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnej alebo etnickej menšine, majetku, postavenia a podobne.

Kritéria vyplývajúce z Ústavou SR upraveného čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, ktoré má univerzálny charakter (preto nemôže byť ani zákonom obmedzené) sú prekážkou vytvárania akýchkoľvek zvýhodnení resp. obmedzení k prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Zároveň v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy SR je deklarované, že ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach bez ohľadu aj na iné postavenie, pričom v zmysle čl. 12 ods. 4 Ústavy SR, nikoho nemožno z dôvodov uvedených v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať“.

Postavenie predsedu súdu (vo vzťahu k ostatným sudcom pri kandidovaní), pri uplatnení pasívneho volebného práva, t.j. pri voľbe za člena súdnej rady, oproti iným sudcom je obsahovo iným postavením, kde Ústava SR nepripúšťa jeho znevýhodňovanie alebo zvýhodňovanie.

Predseda súdu a podpredseda súdu sú sudcovia, ktorí sú počas funkčného obdobia na jednotlivých súdoch orgánmi správy súdu, ktorej výkon zabezpečujú, a za výkon ktorej zodpovedajú (§ 33 ods. 2 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Predseda súdu v čase výkonu funkcie na úseku správy súdov vykonáva aj súdnictvo, ako predseda senátu, člen senátu alebo sudca podľa rozvrhu práce v rozsahu určenom tak, aby mu to nebránilo plniť povinnosti zabezpečujúce riadenie a správu súdu na konkrétnom súde (§35 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Je teda zrejme, že počas výkonu funkcie predsedu súdu (orgánu správy a riadenia súdov) má oprávnenie i povinnosť vykonávať aj súdnictvo (súdiť), pokiaľ mu to nebráni plniť povinnosti predstaviteľa riadenia a správy súdov.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. **funkcia predsedu a podpredsedu súdu je nezlučiteľná s členstvom v sudcovskej rade**, t.j. v orgáne sudcovskej samosprávy. Podľa čl. 143 ods. 3 Ústavy SR (zavedené novelou z roku 2001) „v rozsahu ustanovenom zákonom sa na riadení a správe súdov podieľajú aj orgány sudcovskej samosprávy“.

Ústavodarca teda splnomocnil zákonodarcu zákonom upraviť podieľanie sa orgánov sudcovskej samosprávy na riadení a správe súdov a teda zaviesť do zákona aj nezlučiteľnosť funkcie predsedu a podpredsedu súdu (orgánov riadenia a správy súdov) na konkrétnom súde s členstvom v sudcovskej rade na konkrétnom súde, (t.j. v orgáne sudcovskej samosprávy), vzhľadom na stret kompetencií pri zabezpečení riadenia súdov na zverenom súde.

Súčasne je nepochybné, že **analogické zmocnenie**, ako je uvedené v čl. 143 ods. 3, **Ústava SR nezakotvila do čl. 141a ods. 1 písm. a/, preto nie je možné analogicky postupovať pri zavedení zákazu o nezlučiteľnosti** výkonu funkcie predsedu súdu s funkciou člena v súdnej rade.

Realizácia ústavných kompetencií súdnej rady nevytvára prekážky pre súčasný výkon funkcie orgánu riadenia a správy konkrétneho súdu. Realizácia kompetencií orgánu správy konkrétneho súdu totiž nezabezpečuje nezávislosť súdnej moci v Slovenskej republike od ostatných orgánov štátnej moci (vláda SR, NR SR).

Z úpravy statusu sudcov vyplýva, že každý sudca má za rovnakých podmienok rovnaké práva a povinnosti (§ 34 ods. 4 zák. č. 385/2000 Z.z.) pretože nemôže byť zvýhodňovaný alebo znevýhodňovaný pre jeho právne názory alebo i pre postoje člena súdnej rady (§ 34 ods. 1 cit. zák.), čo tiež vylučuje stret záujmu orgánu správy súdov a ústavného orgánu, ktorý je garantom nezávislosti sudcu.

Je možné konštatovať, že napadnutá právna úprava v rozpore so znením čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR **a bez ústavného zmocnenia odňala** predsedovi súdu, ktorý má rovnaké práva a povinnosti ako každý sudca, **pasívne volebné právo** pri uchádzaní sa o inú verejnú funkciu, čo je nerešpektovaním čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, čl. 12 ods. 1, 4 Ústavy SR a zároveň Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

D.
K článku III bod 9 zákona č. 467/2011 Z. z.

Podľa napadnutého ustanovenia „všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo, ustanoví náležitosti výberového konania, zoznam dokladov, ktoré má uchádzač predložiť, spôsob vykonania výberového konania, podrobnosti o pohovore s uchádzačom, spôsob vyhodnotenia výsledkov výberového konania a náležitosti zápisníc o priebehu výberového konania“. (Ide o výberové konanie týkajúce sa funkcie predsedu súdu, okrem predsedu najvyššieho súdu).

Napadnuté ustanovenie **priznalo výkonnej moci (exekutive) oprávnenia, ktorých obsah a dosah môže ovplyvňovať** nezávislé postavenie súdov a sudcov a je zásahom do **systémových a osobných záruk** nezávislosti súdnictva a súdov. **Zároveň sa zasiahlo do ústavného postavenia súdnej rady**, pretože kapacita súdnej rady je meraná obsahom jej oprávnení pri správe všeobecného súdnictva pôsobiť ako protiváha voči ministerstvu spravodlivosti a ministrom spravodlivosti s dôrazom na zabezpečenie nezávislého výkonu súdnej moci súdmi a sudcami.

Z ústavného postavenia súdnej rady, ako to analyzoval ústavný súd (viď PL ÚS 10/05) vyplýva, že ide o ústavný orgán, ktorý

1. nevykonáva v žiadnom ohľade súdnu moc,
2. podľa jej kompetencií vykonáva **vo všeobecnom slova zmysle správu súdnej moci**, t.j. rozhoduje alebo spolurozhoduje alebo sa vyjadruje k otázkam ekonomického, finančného, organizačného a **personálneho zabezpečenia výkonu súdnej moci** a z časti aj jeho kontroly,
3. **pôsobí pri správe súdnictva v súčinnosti** s ministerstvom spravodlivosti alebo ministrom spravodlivosti.

Okruh ústavných kompetencií zverených súdnej rade (čl. 141a ods. 4 Ústavy SR), diferencuje medzi **oblasťou týkajúcou sa koncepčného rozvoja**, hospodárskeho prípadne administratívno-technického zabezpečenia podmienok výkonu súdnej moci, kde je súdnej rade priznaná možnosť vyjadrovať sa k zásadným otázkam (čl. 141 ods. 4 písm. f) Ústavy SR, prípadne zákonná úprava § 4 ods. 1 písm. a/ až f), g) doteraz platného zák. č. 185/2002 Z.z. v spojení s čl. 141a ods. 4 písm. g) Ústavy SR) a medzi **oblasťou týkajúcou sa práve kreácie a legitimity sudcovskej moci** (ustanovenie sudcov, ich odvolávanie, pridelovania a prekladania, či tvorby disciplinárnych senátov) v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. a/ až e) Ústavy SR, kde má byť súdna rada relevantným mocenským prvkom uplatňujúcim zásadný, resp. reálny vplyv v rozhodujúcom procese orgánu súdnej moci. **Podľa ústavodarcu** totiž „zmyslom obsahového naplnenia princípu nezávislosti súdnictva a jeho oddelenia od ostatných orgánov štátu, zodpovedá aj ustanovený okruh kompetencií, ktorý zabezpečuje jej zásadný vplyv na riešenie najzákladnejších a pre organizáciu, výkon a správu súdnictva existenčných otázok“.

Medzi takého otázky nepochybne patria rozhodnutia týkajúce sa výberu, kariérneho postupu „služobného“ pomeru sudcov vrátane jeho skončenia, t.j. zániku funkcie sudcu. Nepochybne teda **predpokladá uplatnenie zásadného, alebo inak vyjadrené, reálneho vplyvu súdnej rady** v rozhodovacom procese týkajúcom sa ustanovovania sudcov, ich odvolávanie alebo pridelovania a prekladania. Neznamená to, že vplyv súdnej rady v tomto procese

rozhodovania o týchto otázkach musí byť výlučný (teda, že je vylúčené uplatnenie vplyvu, resp. súčinnosti orgánov reprezentujúci ostatné zložky štátnej moci) nepochybne však vylučuje (z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti) také postavenie súdnej rady, ktoré by sa dalo charakterizovať ako „symbolické, konzultatívne“.

Posúdenie týchto otázok a tvorba rozhodnutia, na účely ktorého sa tieto otázky posudzujú, spadá do sféry kreácie a legitimity sudcovskej moci, v ktorej má byť teda súdna rada relevantným mocenským prvkom vzhľadom na ústavné postavenie a úlohu „garanta“ nezávislosti súdnictva a jeho oddelenie od ostatných orgánov štátu.

Uvedená zákonná úprava odňala doterajšiu pôsobnosť súdnej rady, ktorú predpokladá čl. 141a ods. 4 písm. g) Ústavy SR, ktorého zákonným vyjadrením bolo ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/, c/ zákona č. 185/2002 Z.z.

Je preto **nevyhnuté prihliadať na stanovisko ústavného súdu**, ktoré posudzovalo otázku nesúladu § 4 ods. 2 zákona č. 185/2002 Z.z. v časti slovného spojenia „**po dohode s ministrom spravodlivosti**“. Ústavný súd posudzoval, či je opodstatnený návrh na vyslovenie protiústavnosti v tejto časti § 4 ods. 2 zák. o súdnej rade, t.j. ak je podmienené (schvaľovanie zásad výberových konaní a hodnotenie sudcov) „po dohode s ministrom spravodlivosti“. Ústavný súd konštatoval „**treba najprv uviesť, že protiváhou návrhov ministrom spravodlivosti podľa napadnutého ustanovenia je, že konečné rozhodnutie, hoci po dohode s ministrom, patrí súdnej rade ...** . Neovplyvňuje ústavné postavenie súdnej rady, lebo jej rozhodovanie je úplne nezávislé a dokonca po dohode s ministrom spravodlivosti môže dôjsť k tomu, že napríklad návrh niektorých zásad nebude schválený“ (PL ÚS 10/05).

Napadnutá zákonná úprava odňatím oprávnenia súdnej rady pôsobiť pri prijatí pravidiel výberových konaní na vznik funkcie sudcu a funkčný postup sudcu (kariérny rast) konania aj na určenie pravidiel výberových konaní na funkcie predsedu súdu je zásahom do ústavného postavenia súdnej rady v otázkach legitimity súdnej moci a ústavodarcom stanoveného predpokladu (zámeru) zabezpečiť zásadný vplyv súdnej rady na riešení najzákladnejších a pre organizáciu, výkon a správu súdnictva existenčných otázok (viď dôvodová správa k novele Ústavy v roku 2001).

Protiústavnosť v podstate spočíva v tom, že sa zasahuje do ústavnej kompetencie súdnej rady **vylúčením jej vplyvu na základ riešenia otázky** vzniku ústavnej funkcie sudcu a kariérneho postupu, čo patrí ústavne do výlučnej kompetencie súdnej rady, ktorá má ústavou stanovenú kompetenciu práve v oblasti týkajúcej sa kreácie a legitimity sudcovskej moci (ustanovenia sudcov, ich odvolávania, pridelovania, prekladania, služobného pomeru zániku funkcie sudcu).

Pri vzniku funkcie ústavného činiteľa totiž, ako to už konštatoval ústavný súd (viď III ÚS 79/04) z hľadiska časového ide v procese prístupu k funkcii sudcu **o tri štádia**

1. výberové konanie,
2. prerokovanie návrhu úspešného kandidáta z výberového konania a rozhodnutie o ňom na zasadnutí súdnej rady a v prípade návrhu, ktorý získal potrebný počet hlasov, jeho predloženie prezidentovi,
3. menovanie kandidáta prezidentom do funkcie sudcu bez časového obmedzenia (aby sa mohol ujať funkcie, musí ešte zložiť a podpísať sľub v zmysle § 10 zák. o sudcoch).

Kandidát, ktorý nesplní podmienky predchádzajúceho štádia, nemôže ísť do štádia ďalšieho. Je teda nepochybné, že úspešnosť vo výberovom konaní je základom možnosti (podmienkou) na prístup uchádzača k verejnej funkcii v zmysle čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.

Ak len výkonná moc má oprávnenie bez akejkoľvek súčinnosti so súdnou radou určovať všetky podmienky a pravidlá výberového konania na vznik ústavnej funkcie, ktorá je reprezentantom súdnej moci, ide o jednoznačne neprimeranú ingerenciu výkonnej moci v otázke legitimacy sudcovskej moci, ako aj v oblasti správy súdnictva, ktorá nerešpektuje ústavné oprávnenie súdnej rady aspoň spolupôsobiť v oblasti správy súdov a výlučne ústavne zásadne vplývať na rozhodovanie v otázkach legitimacy sudcovskej moci za súčinnosti s inými orgánmi, ktoré majú týmto spôsobom zabezpečené právo kontroly, ale nie právo rozhodovania namiesto súdnej rady.

Vylúčenie súdnej rady z oprávnenia participovať na tvorbe pravidiel o prístupe k ústavnej funkcii (inej verejnej funkcii v zmysle čl. 30 ods. 4 Ústavy SR) je neakceptovateľným **odňatím pôsobnosti, ktorá vyplýva súdnej rade z ústavnej kompetencie v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR.** Ide teda o priamu príčinnú súvislosť (podstatnú skutočnosť), ktorá bezprostredne ovplyvňuje realizáciu ústavou zverených kompetencií výlučne súdnej rade. Obsahovo došlo touto zákonnou úpravou k výraznému obmedzeniu kompetencie súdnej rady, ktorá je jej zverená Ústavou SR, čo je nerešpektovaním aj obsahu nálezov ústavného súdu **PL ÚS 15/98, PL ÚS 33/95**, podľa ktorých zákonodarca v právnom štáte pri úprave právnych pomerov, ktoré sú dané do pôsobnosti iného ústavného orgánu priamo Ústavou SR, nemôže obmedziť jeho kompetenciu, keďže sa tým porušuje princíp právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Právny predpis nižšej právnej sily je povinný rešpektovať ústavnú úpravu.

Odňatie tejto právomoci súdnej rade ruší rovnováhu vplyvu súdnej moci a vytvára riešenie, ktorý je výrazom nerešpektovania ústavného postavenia súdnej rady v otázkach nezávislosti a legitimacy sudcovskej moci. Porušuje sa zásadná skutočnosť, že pri aplikácii ústavy nijaké ustanovenia sa nemôžu vyčleňovať z kontextu ústavy a interpretovať sami o sebe. Pri interpretácii (aplikácii) ústavy sa nesmie porušiť, či ignorovať príčinná súvislosť medzi tými ustanoveniami, ktoré na seba významovo nadväzujú. Princípy právneho štátu sa totiž pri tvorbe zákona dodržia vtedy, ak prijatý zákon je v súlade nielen so všetkými ustanoveniami ústavy, ktoré sú vo významovej a príčinnej súvislosti vo vzťahu k právnym zákonom, ale v súlade s ústavnými princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny význam pre demokratickú povahu Slovenskej republiky (vid' **PL ÚS 32/95**).

Zákonodarca ignoroval príčinnú a významovú súvislosť so vzťahom upravovaným novelou, t.j. zavedením výlučného oprávnenia ministerstva spravodlivosti všeobecným záväzným právnym predpisom rozhodovať o pravidlách výberového konania vzniku ústavnej funkcie reprezentanta súdnej moci, s ústavnou kompetenciou súdnej rady zabezpečovať, (garantovať) nezávislosť súdnictva od ostatných orgánov štátnej moci a rozhodovať v zásadných otázkach, t.j. v otázkach legitimacy sudcovskej moci (predkladať prezidentovi návrh na menovanie sudcov, rozhodovať o preložení a prekladaní sudcov).

Ignoruje sa súvislosť dopadu výlučného rozhodovania o pravidlách výberových konaní na ústavné postavenie súdnej rady pri realizácii ústavných kompetencií mať zásadný vplyv v tomto rozhodovacom procese. Nie je preto zabezpečená Ústavou SR upravená legitimita

vzniku sudcovskej funkcie a jeho kariérny postup, keďže postavenie súdnej rady sa dá obsahovo charakterizovať len ako symbolické.

Oprávnenie ministerstva spravodlivosti samostatne rozhodnúť **o pravidlách výberového konania predsedov súdov**, (predstaviťov orgánov riadenia a správy súdov) bez akejkoľvek participácie súdnej rady, je nerešpektovaním jej ústavného postavenia spolupôsobiť pri správe súdnictva a vykonávať vo všeobecnom slova zmysle správu súdnej moci, ako to požaduje ústavodarca, (mať zásadný vplyv a spolupôsobenie aj na správu súdnictva).

Ide zároveň o zásadné porušenie princípu právneho štátu (vlády práva), lebo žiaden štátny orgán nemôže prekročiť medze dané mu ústavou, takže môže konať len to, čo mu ústava dovoľuje (**viď PL ÚS 3/98**). Zákon jednoznačne obmedzil ústavou dané kompetencie súdnej rade. Národná rada Slovenskej republiky, ako zákonodarný orgán, je viazaná kritériami ústavnosti v rovnakej miere ako ostatné orgány verejnej moci, takže pri aplikácii tejto pôsobnosti (zákonodarnej) môže prijať len taký zákon, pokiaľ ním neprekročí ústavou daný rámec (**viď PL ÚS 19/98**).

Národná rada pri uplatňovaní zákonodarnej právomoci v súvislosti s reguláciou súdnej moci nemôže zaviesť úpravu, ktorá obsahovo nerešpektuje ústavné vymedzenie pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky. Takáto zákonná úprava vo svojich dôsledkoch vedie k popretiu účelnosti a zmyslu samotného princípu del'by moci, ktorý je fundamentálnym základom moderného konštitucionalizmu, t.j. v súlade s princípmi materiálneho právneho štátu.

Ak je dané ústavné zmocnenie pre zákonodarcu na ďalšiu zákonnú úpravu, je oprávnený zákonodarcu na prijatie zákona, ktorý bude rešpektovať ústavnú úpravu postavenia súdnej rady (**viď PL ÚS 17/08**). Schválená novela v tejto časti obsahovo porušuje (**nerešpektuje**) **ústavnú úpravu** postavenia súdnej rady, **ako protiváhy** ministerstvu spravodlivosti pri správe súdov a zároveň ako orgánu, ktorý má Ústavou SR danú kompetenciu rozhodovať a zúčastňovať sa na celom procese rozhodovania o legitimitate sudcovskej moci, t.j. vzniku sudcovskej funkcie i kariérnom postupe sudcov.

Obchádza sa aj zámer (cieľ) sledovaný ústavodarcom, že „zakotvenie oprávnenia súdnej rady predkladať prezidentovi návrhy na vymenovanie sudcov predstavujú jeden zo základných **záruk odborného a politicky neovplyvneného výberu** z radov potencionálnych uchádzačov o funkciu sudcu“.

Zákonom schválené oprávnenie exekutívy výlučne určiť (upraviť) všetky podmienky výberového konania na vznik ústavnej funkcie predstaviťov súdnej moci, vytvára reálnu možnosť (spolu s väčšinovým zastúpením nominantov vlády i zákonnej moci vo výberovom konaní) politicky ovplyvniť výber z radov potencionálnych uchádzačov o funkciu sudcu (i podľa straníckych záujmov v danom čase aktuálnej vládnej koalície).

Nezohľadňuje sa skutočnosť, že pôsobnosť súdnej rady v zmysle čl. 141a ods. 4 Ústavy SR slúži na vytvorenie mechanizmu zaručujúcu nezávislosť súdnej moci od moci výkonnej (**viď PL ÚS 17/08**). Takto vytvorený mechanizmus vzniku ústavnej funkcie predstaviťa súdnej moci, kde výlučne o pravidlách prvého štádia, ktorého výsledok je záväzný pre nasledujúce štádia prístupu k vzniku ústavnej funkcie, absolútne vylučuje záruku nezávislosti súdnej moci od moci výkonnej.

Obdobne je tu neprijateľná prevaha výkonnej moci pri výberových konaniach na predsedov súdov, kde má mať súčinnosť súdna rada. Podľa pravidiel stanovených výlučne ministrom spravodlivosti (exekutívou) a rozhodovaním nominantmi ministra spravodlivosti, (ktorí tvoria prevažujúcu časť vo výberových komisiách - traja z piatich) sa prejavuje len vôľa ministra, tak že sa vytvára reálny priestor na presadzovanie straníckych záujmov v danom čase aktuálnej vládnej koalície prostredníctvom nimi vybraných predsedov súdov, čo bolo kritizované Expertnou misiou Európskej komisie v správe v rámci predvstupových rokovaní o vstupe do EÚ z roku 1997 (viď dôvodová správa ústavodarcu bod 78). Súdna rada neparticipuje účinne, ako protiváha ministra spravodlivosti v celom procese rozhodovania o výbere predstaviteľa orgánu riadenia a správy súdov i napriek ústavnému oprávneniu vykonávať vo všeobecnom zmysle správu súdnej moci a pôsobiť pri správe súdnictva v súčinnosti s ministerstvom (ministrom) spravodlivosti.

Neakceptuje sa ani medzinárodný štandard, na ktorý v rámci krajín EÚ je nevyhnutné prihliadať, ak sa má zabezpečiť štandardná úprava nezávislosti súdnictva. Ide o odporúčanie Európskej siete súdnych rád (ENCJ) schválenom na valnom zhromaždení v dňoch 8. až 11.6.2011 vo Vilňuse, kde je uvedené „že súdna rada by mala byť **rozhodujúcim** orgánom v záležitostiach týkajúcich sa statusu každého sudcu **od okamihu začatia procesu žiadosti o vstup** do sudcovskej profesie až do dôchodku“.

Obchádza sa odporúčanie **Benátskej komisie** z marca 2010 „že vhodnou metódou garantovania nezávislosti súdnictva je skutočnosť, že nezávislá súdna rada má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie týkajúce sa vymenovania sudcov ako aj služobného postupu sudcov (IV. – záver – bod 4.).

Je potrebné zdôrazniť, že medzinárodné štandardy, upravujúce otázky nezávislosti súdnictva i postavenia súdnych rád, je nutné rešpektovať pri výklade článkov Ústavy SR, ktoré sa týkajú súdnej moci (**VII. hlava Ústavy SR**) tak, aby nebol výklad obsahovo v rozpore s uvedenými medzinárodnými štandardami. **Zákony, ktoré nerešpektujú** (obchádzajú), obmedzujú **obsah** (zámer, účel) **medzinárodných štandardov, nemôžu byť súladné s ústavnou úpravou** nezávislosti súdnej moci i ústavného postavenia súdnej rady, ako „garanta“ nezávislosti súdnictva v Slovenskej republike.

Zákonodarca súčasne porušil čl. 2 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ak prijal zákonnú úpravu o **splnomocnení ministerstva spravodlivosti** (exekutívy) v tejto oblasti výlučne rozhodovať o prijatí všetkých pravidiel výberových konaní sa sudcov, ich kariérneho postupu, ako aj predstaviteľov správy súdov, lebo sa tým likviduje (výrazne obmedzuje) ústavné postavenie súdnej rady v oblasti spolupôsobenia pri výkone správy súdnictva byť protiváhou ministrom (ministerstvu) spravodlivosti a zároveň zabezpečiť jej zásadný, (reálny) vplyv na otázku legitimacy sudcovskej moci.

PETIT

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal tento návrh na ďalšie konanie a po jeho meritórnom prerokovaní vyniesol takýto

n á l e z :

Ustanovenie článku II bod 1 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 141a ods. 4 písm. a/ a b/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenia článku II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25, bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, s čl. 25 Medzinárodného paktu občianskych a politických práv a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenia článku III bod 2, bod 5 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 30 ods. 1, 3 a 4, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, s čl. 25 písm. b/ Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenie článku III bod 9 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2 a čl. 141a ods. 4 písm. a/, b/ Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

NÁVRH NA POZASTAVENIE ÚČINNOSTI

Súčasne navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 38 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

pozastavil účinnosť ustanovení

článku II bod 6, bod 7, bod 8, bod 9, bod 10, bod 11, bod 12, bod 13, bod 14, bod 15, bod 16, bod 17, bod 18, bod 19, bod 20, bod 21, bod 22, bod 23, bod 24, bod 25 a bod 28 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,

článku III bod 2, bod 5 zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

z nasledovných dôvodov:

Podľa článku 125 ods. 2 Ústavy SR, ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa ods. 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že ústavný súd v konaní o súlade všeobecne záväzných právnych predpisov môže pozastaviť účinnosť:

- a) celého napadnutého právneho predpisu,
- b) časti napadnutého právneho predpisu,
- c) niektorého ustanovenia napadnutého právneho predpisu.

Podmienkou je, že ďalšie uplatňovanie napadnutej právnej úpravy:

- a) môže ohroziť základné práva a slobody,
- b) hrozí značná hospodárska škoda,
- c) hrozí iný vážny nenapraviteľný následok.

Na uplatnenie článku 125 ods. 2 Ústavy SR je teda **postačujúce ohrozenie** ústavou chránenej hodnoty, pričom podmienka **nie je upravená kumulatívne**, takže **postačí jeden** z vyššie uvedených dôvodov, aby sa rozhodlo o pozastavení účinnosti napadnutej právnej normy.

Z ustanovenia § 38 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. v znení zák. č. 124/2002 Z.z. o organizácii ústavného súdu vyplýva, že **návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkrétnosť a spôsob ohrozenia** základných práv alebo slobôd alebo **skutočností, ktoré**

preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok, pričom ústavný súd rozhodne o takomto návrhu bez zbytočného odkladu.

Z rozsiahlej judikatúry ústavného súdu (PL.ÚS 1/02, PL.ÚS 29/05, PL.ÚS 26/06, PL.ÚS 22/06, PL.ÚS 18/06, PL.ÚS 4/02) vyplýva aj právny záver, že relevantným kritériom pre rozhodnutie o pozastavení účinnosti právnej úpravy je skutočnosť, že nemožno rozumne vylúčiť pochybnosť o súlade označeného ustanovenia predpisu nižšej právnej sily s Ústavou SR, resp. z medzinárodnoprávnou úpravou ľudských práv a základných slobôd.

Je teda zrejmé, že **právna úprava, o súlade ktorej s medzinárodnoprávnou a ústavnou úpravou existuje pochybnosť, takúto možnosť ohrozenia základných práv a slobôd nevyklučuje.**

Napadnuté ustanovenia zaviedli do volieb členov Súdnej rady SR **tzv. regionálny princíp** a zároveň aj **nezlučiteľnosť výkonu funkcie predsedu a podpredsedu okresného a krajského súdu s členstvom v Súdnej rade SR.**

Napadnutá právna úprava teda protiústavným spôsobom likviduje rovnosť aktívneho a pasívneho volebného práva v zmysle čl. 30 ods. 1, 3, 4 Ústavy SR a **diskriminuje** predsedov a podpredsedov súdov (ako sudcov) pri uchádzaní sa o inú verejnú funkciu pre ich postavenie orgánov riadenia a správy súdov (rozpor s čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy SR).

Základné právo občana zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov, je jedno zo základných politických práv občanov demokratickej spoločnosti. Pod správou vecí verejných je potrebné rozumieť účasť občana na politickom živote štátu, správe štátu a na správe verejných záležitostí v obciach. V nadväznosti na čl. 2 ods. 1 Ústavy SR sa občanom zaručuje právo zúčastňovať sa priamo na uplatňovaní každej zložky verejnej moci (vid' II.ÚS 31/97, II.ÚS 9/00).

Pri rovnosti volebného práva je neprípustné umožniť postup obmedzujúci základné právo občana na prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Základné práva a slobody upravuje Ústava SR v druhej hlave, ktorá má celkovo 8 oddielov. **V treťom oddiele (politické práva – čl. 26-32 Ústavy SR)** je zahrnuté aj právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám a právo zúčastňovať sa na správe vecí verejných aj prostredníctvom svojich zástupcov realizáciou slobodných volieb.

Druhá hlava Ústavy SR naplňa klasickú zásadu „kde je právo, tam je aj právna ochrana“. Ustanovenia prvého a siedmeho oddielu druhej hlavy majú akcesorickú povahu k právam a slobodám garantovaným v oddiele druhom až šiestom a spolu so základnými princípmi právneho štátu vyjadrenými v čl. 1 a čl. 2 Ústavy SR tvoria rámec ústavnoprávnej ochrany práv a slobôd (vid' II.ÚS 58/97).

Verejnou mocou je taká moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Štát vykonáva verejnú moc predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej (vid' I. ÚS 191/92 Ústavného súdu ČSFR).

V zmysle čl. 12 Ústavy SR sú ľudia slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach, pričom základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Neodňateľnosť základného práva a slobody zaručuje, že raz priznané základné právo nemožno oprávnenému subjektu odňať, čím sa chráni oprávnený subjekt najmä pred orgánmi verejnej moci. Zároveň sa základné práva a slobody zaručujú všetkým bez ohľadu aj na iné postavenie, takže nikomu nemožno z tohto dôvodu poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Z uvedených skutočností vyplýva, že pri voľbe členov ústavného orgánu (súdnej rady) sudcami spomedzi svojich kolegov (sudcov) sa zúčastňujú sudcovia na správe vecí verejných slobodnou voľbou svojich zástupcov v tomto ústavnom orgáne, t.j. na správe štátu pri výkone verejnej moci prostredníctvom vrcholného orgánu „garanta“ nezávislosti súdnictva od ostatných rovnocenných orgánov štátnej moci, t.j. vlády Slovenskej republiky a Národnej rady Slovenskej republiky. Pri účasti na týchto voľbách musí byť preto zabezpečená rovnosť všetkých uchádzačov (pasívne volebné právo), ako aj slobodná voľba pri rovnom volebnom práve a prístupe k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok (aktívne volebné právo).

Čl. 30 ods. 4 Ústavy SR neumožňuje narušiť rovnosť prístupu k týmto funkciám za nijakých podmienok, to znamená, že ani zákonodarca nesmie prijať zákon, ktorým vytvorí nerovnaké možnosti pre prístup k voleným a iným verejným funkciám (vid' PL.ÚS 15/98).

Vzhľadom na rozdielnosť počtu voličov v jednotlivých volebných obvodoch je nepochybné, že nie je zachovaná rovnosť volebného práva a prístupu k iným verejným funkciám, lebo je výrazne rozdielny rozsah počtu hlasov potrebných na získanie rovnakého mandátu, t.j. na zvolenie za člena Súdnej rady SR. Zároveň je odňaté právo (obmedzené) pri voľbách všetkým sudcom tým, že každý z nich má oprávnenie voliť jedného kandidáta z obvodu, kde nie je rovnaký počet voličov (ostatných sudcov), aj keď Ústava SR upravuje právo každého sudcu voliť 8 sudcov (čl. 141a ods. 1 písm. a/ Ústavy SR).

Nerešpektuje sa skutočnosť, že v prípade volenej funkcie sa každému občanovi SR Ústavou SR zaručuje právo uchádzať sa o hlasy voličov v slobodných demokratických voľbách konaných podľa čl. 30 ods. 3 Ústavy SR.

Pri rozhodnutí ústavného súdu o pozastavení účinnosti niektorých ustanovení napadnutého právneho predpisu podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy SR, je postačujúce ohrozenie ústavou chránenej hodnoty. V zásade sa vylučuje možnosť ohrozenia základných práv a slobôd, ak právna úprava rešpektuje ústavnú úpravu týchto práv a slobôd. Ak existuje pochybnosť o súlade právnej úpravy s uvedenou ústavnou úpravou, nevylučuje sa možnosť ohrozenia týchto základných práv. Z judikatúry vyplýva, že ak uvedenú pochybnosť rozumne nie je možné vylúčiť, sú splnené podmienky na pozastavenie účinnosti zákona.

Z procesného postupu ústavného súdu pri rozhodovaní podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy SR vyplýva, že nie je daná procesná prekážka, ak sa rozhoduje na základe návrhu podaného po účinnosti zákona (vid' PL.ÚS 26/06, PL.ÚS 29/05).

V prípade, že aplikáciou napadnutých ustanovení zákona v čase pred rozhodnutím súdu by mohlo dôjsť k inému vážnemu nenapraviteľnému následku, sú splnené kritériá na pozastavenie účinnosti zákona (viď PL.ÚS 18/06, PL.ÚS 4/02).

Podľa platných ustanovení zákona o súdnej rade v prípade, že dochádza k uplynutiu volebného obdobia súdnej rady, najneskôr 90 dní pred uplynutím tejto lehoty zákon ukladá povinnosť predsedovi súdnej rady vyhlásiť voľby do súdnej rady (voľby 8 sudcov sudcami) pri určení termínu volieb najneskôr 30 dní pred uplynutím funkčného obdobia súdnej rady.

Sudcovia SR volili z radov sudcov členov súdnej rady vo voľbách dňa 14.5.2007 s účinnosťou od 29.6.2007, keďže predchádzajúcej súdnej rade uplynulo funkčné obdobie 28.6.2007. Volebné obdobie súčasnej súdnej rade uplynie dňom 28.6.2012. Predseda súdnej rady má preto povinnosť vyhlásiť voľby najneskôr dňa 27.3.2012.

Pri vypísaní volieb podľa napadnutej úpravy (tzv. regionálny princíp) sa poruší základné právo upravené v čl. 30 ods. 1, 3, 4 Ústavy SR (rovnosť volebného práva, pasívne a aktívne volebné právo). Realizáciou volieb podľa novej zákonnej úpravy dôjde ku kreácii časti členov ústavného orgánu (členovia zvolení sudcami). V prípade, že by ústavný súd po voľbách rozhodol o protiústavnosti napadnutej – novej úpravy volieb členov súdnej rady sudcami nastáva neodstrániteľný právny následok spočívajúci v zachovaní statusu člena súdnej rady, ktorý vznikol protiústavným spôsobom.

Zároveň sa tým výrazne spochybní legitimita tohto ústavného orgánu, keďže budú zvolení sudcovia (zástupcovia súdnej moci v ústavnom orgáne) na základe porušenia základných práv zaručených ústavou na výber svojich zástupcov voľbami. Realizácia volieb podľa napadnutých ustanovení bude mať za následok aj skutočnosť vzniku závažných pochybností o schopnosti reálneho plnenia ústavného poslania súdnej rady, a to zaručiť nezávislosť súdnej moci od ostatných orgánov štátnej moci, čo je pre právny štát zásadná podmienka (rešpektovanie rovnováhy deľby troch mocí v právnom štáte).

Neoddeliteľnou súčasťou ústavného princípu právnej istoty je nevyhnutnosť rešpektovania a uplatňovania právnych názorov vyjadrených v judikatúre ústavného súdu samotným ústavným súdom (viazanosť doterajšou judikatúrou – PL.ÚS 11/09).

Ústavný súd v konaní PL.ÚS 26/06 odôvodnil rozhodnutie o pozastavení účinnosti zákona tým, že jeho **d'alsie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy Ústavy SR** a spôsobiť hospodárske škody, ako aj nenapraviteľné následky (porušuje sa princíp rovnosti a právna úprava je aj diskriminačná).

Napadnutá právna úprava - nová úprava volieb, ako aj nezlučiteľnosť výkonu funkcie predsedu súdu s členstvom v súdnej rade jednoznačne porušuje Ústavou SR neprípustné obmedzenie základného práva a slobody upravenej v druhej hlave Ústavy SR, porušovaním najmä princípu rovnosti, zákazu diskriminácie (čl. 30 ods. 1, 3, 4, čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy SR), ktorý môže ohroziť tieto základné práva a spôsobiť vážny nenapraviteľný následok zachovaním (nemožnosťou odňatia) statusu voleného člena ústavného orgánu, aj keby bol zvolený vo voľbách, ktoré porušujú uvedené ustanovenia Ústavy SR (protiústavné voľby).

Ďalšou hrozbou nenapraviteľného následku je skutočnosť, že sa vylúči (výrazne obmedzí) možnosť presadzovania záujmov súdnej moci (sudcovského stavu) prostredníctvom

svojich volených zástupcov, u ktorých má väčšina sudcovského zboru záruku, že sa zhodujú predstavy voličov a zvolených zástupcov o realizácii ústavnej pôsobnosti súdnej rady ako „garanta“ nezávislosti súdnictva.

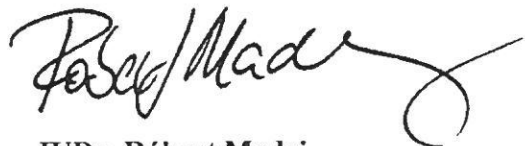
Navrhovatelia preto žiadajú vyhovieť návrhu na pozastavenie účinnosti uvedených ustanovení zákona bez zbytočného odkladu, keďže dňom 27.3.2012 sa končí lehota, do ktorej je povinný predseda súdnej rady vyhlásiť voľbu 8 členov súdnej rady sudcami.

Z vyššie uvedených dôvodov sú teda splnené všetky Ústavou SR a zákonom stanovené kritériá na rozhodnutie o pozastavení účinnosti vyššie uvedených napadnutých ustanovení v zmysle článku 125 ods. 2 Ústavy SR a ust. § 38 ods. 2 zákona č. 38/1933 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Súčasne navrhovatelia žiadajú v súlade s ust. § 26 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prerokoval návrh na vyslovenie nesúladu, ako aj návrh na pozastavenie účinnosti prednostne a neriadil sa poradím, v akom mu bol návrh predložený, vzhľadom na to, že vec ktorej sa predmetný návrh týka je mimoriadne naliehavá s ohľadom na vážnosť porušenia princípov právneho štátu ako aj vzhľadom na vážnosť a intenzitu neoprávnených zásahov do základných práv a slobôd, princípov nezávislosti súdnictva a sudcovskej nezávislosti.

S úctou

za navrhovateľov:

JUDr. Róbert Madej
advokát